

GYS

2024

T.C. ADALET BAKANLIĞI

YAZI İŞLERİ

MÜDÜRLÜĞÜ

G ö r e v d e Y ü k s e l m e S ı n a v ı

KONU ANLATIMLI

%100 ÖZGÜN

Adalet Bakanlığı Personeli Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği
Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda özgün olarak hazırlanmıştır.

T.C. ADALET BAKANLIĞI
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

ÖN SÖZ

GYS

KONU ANLATIMLI

YAZAR
Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayıncının izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımını yapılamaz. Kitabın bilimsel sorumluluğu yazarlara aittir.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE
SATILMAKTADIR.

ISBN/Sertifika No

ISBN No/Tarih: 978-625-7951-64-7 / 15.04.24
Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok.
Matbaacılar Sitesi Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 – 0 505 925 57 81
Faks: 0 312 342 23 58

Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda; Yazı İşleri Müdürlüğü kadrosu için görevde yükselme sınavı belirli periyotlarda yapılmaktadır.

Bu kapsamda görevde yükselme sınavına kendinizi hazırlayacağınız güncel mevzuat ve akabinde kendinizi soru çözerek değerlendireceğiniz güncel sorulardan oluşan ve bütün konuları kapsayan bu kitabımızı hazırlamış bulunmaktayız. Data Yayınları olarak siz değerli GYS sınavına girecek adaylar için elinizdeki hazırlık kitabımızın çok faydalı olacağına inanıyoruz ve yapılacak sınavda başarılar diliyoruz.

DATA YAYINLARI

KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ İÇİN

datayayinlari@gmail.com adresine e-posta ile veya
0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız
üzerinden iletebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	6
TESTLER	
ÜNİTE 2 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ	68
TESTLER	
ÜNİTE 3 ULUSAL GÜVENLİK	143
TESTLER	
ÜNİTE 4 TÜRKİYE'NİN İDARE HUKUKU	153
TESTLER	
ÜNİTE 5 TÜRKİYE'NİN İDARI TEŞKİLATI	165
TESTLER	
ÜNİTE 6 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU	179
TESTLER	
ÜNİTE 7 TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ	248
TESTLER	
ÜNİTE 8 HALKLA İLİŞKİLER - İLETİŞİM BECERİLERİ VE DAVRANIŞ KURALLARI	301
TESTLER	
ÜNİTE 9 ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ	327
TESTLER	
ÜNİTE 10 BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI	346
TESTLER	
ÜNİTE 11 ADALET KOMİSYONLARININ YAPISI VE GÖREVLERİ İLE YARGI ÖRGÜTÜ	349
TESTLER	
ÜNİTE 12 UYAP	353
TESTLER	
ÜNİTE 13 5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU	363
TESTLER	
ÜNİTE 14 1 NOLU CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ	413
TESTLER	
ÜNİTE 15 GENELGELER	428
ÜNİTE 16 TÜRK YARGI SİSTEMİ	469
TESTLER	
ÜNİTE 17 5235 SAYILI ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YETKİLERİ HAKKINDA KANUN	479
TESTLER	
ÜNİTE 18 2576 SAYILI BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN	493
TESTLER	
ÜNİTE 19 2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU	500
TESTLER	
ÜNİTE 20 5070 SAYILI ELEKTRONİK İMZA KANUNU	503
TESTLER	
ÜNİTE 21 6100 SAYILI HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNUNUN 445. MADDESİ	511
TESTLER	
ÜNİTE 22 5271 SAYILI CEZA MUHAHEMESİ KANUNUNUN 38/A MADDESİ	512
TESTLER	

ÜNİTE 23 BÖLGE ADLİYE VE ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ	513
TESTLER	
ÜNİTE 24 BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ	515
TESTLER	
ÜNİTE 25 CEZA MUHALEMESİNDE SES VE GÖRÜNTÜ BİLİŞİM SİSTEMİNİN KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK	517
TESTLER	
ÜNİTE 26 RESMİ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	523
TESTLER	
ÜNİTE 27 7201 SAYILI TEBLİGAT KANUNU	558
TESTLER	
ÜNİTE 28 TEBLİGAT KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK	572
TESTLER	
ÜNİTE 29 ELEKTRONİK TEBLİGAT YÖNETMELİĞİ	584
TESTLER	
ÜNİTE 30 4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU	592
TESTLER	
ÜNİTE 31 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU	599
TESTLER	
ÜNİTE 32 2577 SAYILI İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU	617
TESTLER	
ÜNİTE 33 ADALET BAKANLIĞI DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ	634
TESTLER	
ÜNİTE 34 5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNUNUN 38/A MADDESİ	654
TESTLER	
ÜNİTE 35 492 SAYILI HARÇLAR KANUNU	492
TESTLER	
ÜNİTE 36 BÖLGE ADLİYE VE ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK	714
TESTLER	
ÜNİTE 37 BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK	772
TESTLER	
ÜNİTE 38 6100 SAYILI HUKUK MUHALEMELERİ KANUNU	795
TESTLER	
ÜNİTE 39 5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN	833
TESTLER	

**GÖREVDE YÜKSELME SINAVINDA TÜM GRUPLARA ORTAK
SORULACAK %40'LIK BÖLÜMDE YER ALAN KONULAR**

No.	Görevde Yükselme Sınavında Tüm Gruplara Ortak Sorulacak %40'lık Bölümde Yer Alan Konular
1	1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
3	<ul style="list-style-type: none"> ☑ T.C Anayasası (Genel Esaslar, Temel Hak ve Ödevler, Devletin Temel Organları) a) Genel Esaslar b) Temel Hak ve Ödevler c) Devletin Temel Organları ☑ Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi, Ulusal Güvenlik ☑ Devlet Teşkilatı ve İlgili Mevzuat ☑ 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve İlgili Mevzuat ☑ Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma ile ilgili Kurallar ☑ Halkla İlişkiler ☑ Etik Davranış İlkeleri ☑ Bakanlık Merkez Teşkilatı ☑ Adli ve İdari Yargı Adalet Komisyonlarının Yapısı ve Görevleri İle Yargı Örgütü ☑ Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ☑ 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 1982 ANAYASASI

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ VE GENEL ESASLAR

1.ÜNİTE

1.BÖLÜM

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan **hiçbir kişi** ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın Başlangıç metninde yer almamıştır?

- A) Türk Devletinin bölünmez bütünlüğü
- B) Yargı bağımsızlığı ilkesi
- C) Atatürk milliyetçiliği
- D) Atatürk inkılap ve ilkeleri
- E) Millet iradesinin mutlak üstünlüğü

Cevap B

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Madde -1:	Devletin şekli
Madde -2:	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3:	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4:	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5:	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6:	Egemenlik
Madde -7:	Yasama yetkisi
Madde -8:	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9:	Yargı yetkisi
Madde-10:	Kanun önünde eşitlik
Madde-11:	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: –Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: –Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

2. ÜNİTE

1. BÖLÜM

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911-1912)

Nedenleri

- İtalya'nın gelişmiş sanayisi için ham madde ve pazar arayışı
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması
- Osmanlı'nın güçsüz olması
- İtalya'nın 1856'daki Habeşistan başarısızlığını telafi etmek istemesi
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın işgali için Avrupa devletlerinin onayını alması
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın uygarlıkta geri bırakıldığı ve burada yaşayan İtalyanlara katı davranıldığı iddiası

NOT

- ✓ 1909 yılında Rusya ile imzalanan Racconigi Antlaşması ile İtalya Trablusgarp'a çıkarma yapacak, buna karşılık İtalya'da Rusya'nın Boğazlardaki çıkarlarına dokunmayacaktır.

Gelişmeler

- Mısır'ın İngiltere'nin elinde olması ve donanmanın Haliç'te çürümeye terk edilmiş olmasından dolayı bölgeye Osmanlı Devleti yardım gönderememiştir.
- İtalya 1911'de Trablusgarp'ta harekete başlamış ve Derne, Tobruk, Homs ve Bingazi gibi yerleri işgal etmiştir.
- İşgal sonucu Milli Müdafaa Komitesi kurulmuş ve bölgeye gönüllü subaylar gönderilmiştir.
- Bu subaylar; Enver Paşa (Hamdi takma adıyla) Bingazi'ye, Mustafa Kemal (Gazeteci Şerif unvanıyla) Kurmay binbaşı rütbesiyle Tobruk, Derne'ye, Neşet Paşa Trablus'a gitti.

Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal

- Ayrıca Fethi Bey, Fuat Bey, Rauf Bey, Ali Çetinkaya ve Nuri Bey'ler de bu mücadelede yer aldı.
- Enver Paşa Bingazi'de, Mustafa Kemal Tobruk ve Derne'de başarılı oldular.
- Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı'yı barışa zorlamak için Çanakkale Boğazı'nı ablukaya almış, On İki Ada'yı işgal etmiş, Beyrut Limanı'na saldırmıştır.
- Balkan Savaşı'nın da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı ve 15 Ekim 1912'de Uşi Antlaşması'nı imzaladı.
- Uşi Antlaşması'na göre;
  - ▶ Trablusgarp, İtalya'ya bırakılacak
  - ▶ On İki Ada ve Rodos Balkan Savaşları sonuçlanana kadar geçici olarak İtalyanlara bırakılacak
  - ▶ Trablusgarp halkı dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalacak
  - ▶ İtalya diğer devletlerin onaylaması hâlinde kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkmayacak.
  - ▶ İtalya, Trablusgarp'ın Düyun-u Umumiye'ye olan borcu üstlenecek

Önemi:

- Osmanlı Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını kaybetti.
- Dünya tarihinde ilk kez uçak kullanıldı.
- Mustafa Kemal'in sömürgecilğe karşı ilk savaşı olup Binbaşılığa terfi etti.

I. BALKAN SAVAŞI (1912)

- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi, İngilizlerin Reval Görüşmeleri'nde Rusların Balkanlara yerleşmesine ses çıkarmaması ve Rusların kışkırtmaları sonucu Karadağ'ın Yenipazar'a saldırmasıyla savaş başlamıştır.
- Osmanlı Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ ile savaşmıştır.
- Bu savaşta Rauf (Orbay) Bey, Hamidiye Kruvazörü olarak önemli başarılar elde etti. Ancak Yunanlıların Ege Adalarını almasına engel olamadı.
- Bu başarısından dolayı Rauf Bey **Hamidiye Kahramanı** olarak anılmaktadır.
- Osmanlı hazırlıksız yakalandığı savaşta hiçbir varlık gösteremedi ve barış antlaşması imzalamak zorunda kaldı.

ULUSAL GÜVENLİK

3. ÜNİTE

MİLLİ GÜVENLİK

Kavramsal Olarak Güvenlik Ve Millî Güvenlik

- ⊙ Millî güvenlik, devletin her türlü dış ve iç tehditlere karşı korunması şeklinde tanımlanmaktadır.
- ⊙ Millî güvenlik, asayiş hizmetinin de üzerinde, güvenliğin en üst yapısı ve toplam güvenliğin bir şemsiyesi konumundadır.
- ⊙ İkinci Dünya Savaşı'ndan önce millî güvenlik, yalnız "millî savunma" olarak düşünülürken; bu savaştan elde edilen tecrübeler ışığında millî savunma kavramı "topyekûn güvenlik" veya günümüz deyimiyile "millî güvenlik" kavramına dönüşmüştür.
- ⊙ Millî güvenlik kavramının temel olarak, ekonomik, hukuki ve siyasi yönleri bulunmaktadır.

Ekonomi

- ⊙ Millî güvenliğin sağlanmasında, ülkenin kaynaklarının en etkin şekilde kullanılmasına ihtiyaç vardır.
- ⊙ Devletler, birbirlerine ekonomik ambargo uygulama, ticaret ambargosu koyma, malları boykot etme ve ulaşım araçlarını kendi ülkelerine sokmama gibi önlemler almışlardır.
- ⊙ Böylece, ekonomi bir ülkenin millî güvenliğini doğrudan tehdit edebilecek bir hale gelmiş, beraberinde ekonominin güvenliği ve güvenliğin ekonomisi gibi yeni kavramlar ortaya çıkmıştır.

Hukuk

- ⊙ Millî güvenlik kavramının Anayasa'da temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasında bir sebep olarak kabul edilmesi, millî güvenliğin sağlanması ve korunması konusunda, Cumhurbaşkanı ile Millî Güvenlik Kurulu (MGK)'nın sorumlulukları Anayasa ve kanunla belirlenmiştir.
- ⊙ Ayrıca millî güvenliğe ilişkin tanımın 2945 sayılı MGK ve MGK Genel Sekreterliği Kanunu'nda yapılmış olması hususları da kavramın hukuki göstergelerini teşkil etmektedir.
- ⊙ 1983 yılında hazırlanan 2945 sayılı MGK ve MGK Genel Sekreterliği Kanununda, millî güvenliğin tanımına yer verilmiştir.
- ⊙ Bu tanıma göre "Millî Güvenlik; Devletin anayasal düzeninin, millî varlığının, bütünlüğünün, milletlere-

rası alanda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dâhil bütün menfaatlerinin ve ahdi hukukunun her türlü dış ve iç tehditlere karşı korunması ve kollanmasıdır."

Siyasi

- ⊙ Millî güvenlik kavramının diğer bir boyutu ise, siyasi yönünün bulunmasıdır.
- ⊙ Anayasa ve kanunlar çerçevesinde; millî güvenlik ile ilgili tedbirlerin alınması ve uygulanması sorumluluğu, Cumhurbaşkanına aittir.
- ⊙ Millî güvenlik tanımında yer alan hususlar, aslında Türkiye Cumhuriyeti'nin hayati öneme haiz, kolayca anlaşılabilen millî değerleridir.
- ⊙ Millî değerler şunlardır:
  - > Anayasal Düzen: Anayasanın temel ilke, esas ve hükümlerine göre kurulmuş olan düzendir. Anayasal düzenin kapsamında, egemenlik (hükümlerlik), siyasal bağımsızlık, devletin mevcudiyeti ve rejimin hayatta kalması (hayatîyet) unsurları vardır.
  - > Millî varlık: TDK Güncel Türkçe Sözlüğüne göre "Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel değerler ile yer altı ve yer üstü zenginliklerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü" dür.
  - > Millî bütünlük: Siyasi bütünlük ve toprak bütünlüğü yanında, manevi değerlerden millî şuur, millî birlik ve beraberlik ruhunu da kapsamaktadır.
  - > Milletlerarası Alanda Siyasi, Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Dâhil Bütün Menfaatler: Türkiye Cumhuriyeti'nin diğer devletlerle ilişkilerinde, uluslararası hukuk çerçevesinde siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dâhil bütün hak ve menfaatlerini ifade etmektedir.
  - > Ahdi hukuk: Bir devletin var olması, bağımsızlığı, hükümlerlik hakkı, sınırlarına ilişkin bir veya birden fazla devletle yaptığı karşılıklı beyan ve kabulleri ihtiva eden ve antlaşma ve anlaşmalarla gerçekleşen hukukunu içermektedir.

Millî Güvenlik Kavramının Temel Unsurları

- ⊙ Millî güvenliğe ilişkin tanımlar analiz edildiğinde, millî güvenlik kavramının kapsamında üç temel unsurun bulunduğu anlaşılmaktadır.

İDARE HUKUKU

İdarenin örgütlenmesini ve idare ile bireyler arasındaki ilişkileri düzenleyen kamu hukuku dalına **idare hukuku** denir.

İdare Hukukunun Özellikleri

- İdare hukukunun konusu devlet idaresidir.
- İdare hukukunun amacı kamu yararının sağlanmasıdır.
- İşlemleri tek taraflıdır.
- İdare hukuku kanunlaştırılmamıştır. (Tevin edilmiştir.)
- İdare hukuku içtihatlarla dayanan bir hukuk dalıdır.
- İdare hukukundan doğan uyuşmazlıklar idari yargı mercilerinde çözümlenir.
- İdare hukuku genç ve yeni gelişen bir hukuk dalıdır.

İdarenin Görev ve Yetkileri

- Milli güvenliğin sağlanmasından sorumludur.
- Kamu yararı amacıyla kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kolluk kuvvetlerinin faaliyetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kamu yararı görülen hallerde özendirme, destekleme ve teşvik faaliyetleri yapar.
- Planlama faaliyetleri yapar.
- İç düzen faaliyetleri yapar. Kamuya yönelik olmayan tek faaliyettir.

İdare Hukukunun Kaynakları

Asli Kaynaklar

- Anayasa
- Kanun
- Milletlerarası antlaşmalar
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- Yönetmelik
- Genelge, yönerge vb.
- İctihadi birleştirme kararları

Yardımcı Kaynaklar

- Yargı içtihatları
- İdari teamül ve tatbikatlar
- Öğretiler (doktrin, bilimsel görüş)

İdari Fonksiyon

Kâr amacı gütmeyen ve toplumun günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yürütülen tüm kamusal faaliyetler idari fonksiyon kapsamındadır.

- Konusunu kamu hizmetleri oluşturur.
- Amacı kamu yararını gerçekleştirmektir.
- Sürekli bir devlet fonksiyonu vardır.
- İdari işlemler ve eylemler ile yürütülür.
- Kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.
- İdari fonksiyon kendiliğinden harekete geçer.
- İdari fonksiyon üstün ve ayrıcalıklı yetkiler kullanılarak yerine getirilir.
- Bireylerle doğrudan doğruya ilişki halindedir.

İdare Hukukuna Özgü İlkeler

İdarenin Kanuniliği İlkesi

Anayasaya göre idarenin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir. İdarenin faaliyette bulunabilmesi için mutlaka kanundan aldığı bir yetki olmalı ve işlemler kanuna aykırı olmamalıdır.

İdarenin Kanuniliği İlkesinin İstisnaları

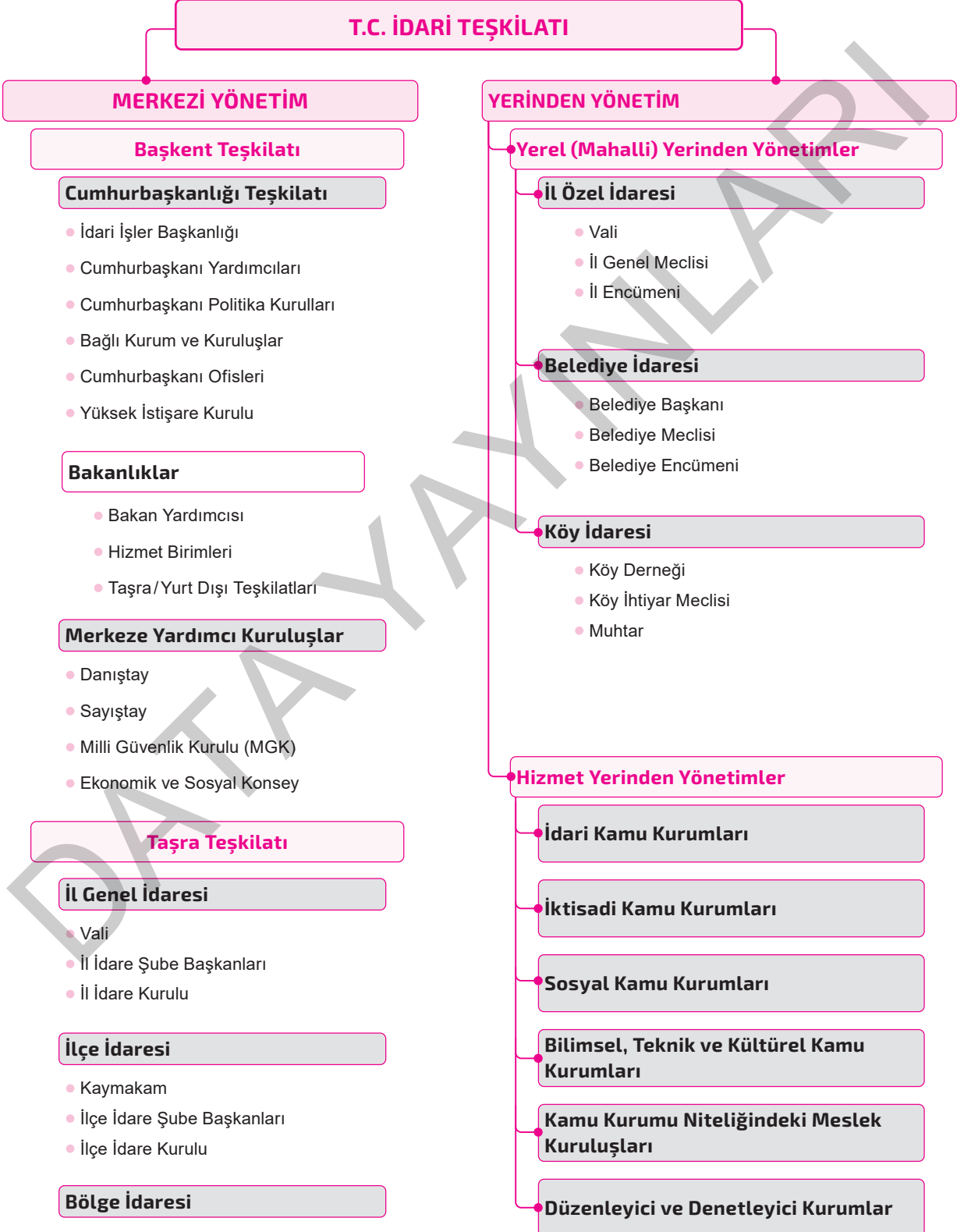
- Bakanlıkların kuruluş ve örgütlenişi
- Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilat ve görevleri
- Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi
- Üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esaslar kanunla değil Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

Yetki Genişliği İlkesi

Taşra teşkilatının başındaki amirlerin (vali) merkeze danışmadan, merkez adına kendi başlarına karar alma yetkisinin verilmesine **yetki genişliği** denir.

T.C. İDARİ TEŞKİLATI

5. ÜNİTE

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU

6. ÜNİTE

KISIM - I Genel Hükümler

BÖLÜM: 1

Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri

Kapsam: –Madde 1

Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır.

Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile rapor-törleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcısı, Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Amaç: –Madde 2

Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler: –Madde 3

Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

A) Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklerle göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

Örnek Soru

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre "Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır" ifadesi hangi temel ilkenin açıklamasıdır?

- A) Sınıflandırma B) Kariyer C) Derece
D) Kademe E) Liyakat

Cevap B

İstihdam şekilleri: –Madde 4

Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

A) Memur:

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politika tespiti, araştırma, planlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır.

TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ

YAZIM KURALLARI

7. ÜNİTE

1. BÖLÜM

EKLERİN VE BAĞLAÇLARIN YAZIMI

A. -KEN EKİNİN YAZIMI

Büyük ünlü uyumuna uymayan bu ek in aslı "i-ken"dir. Getirildiği sözcüğün son sesi ne olursa olsun ince yazılır:

- okur-ken, yazar-ken, gelir-ken, söyler-ken
- İstenildiği takdirde "iken" olarak ayrı da yazılabilir:
- okur iken, yazar iken, gelir iken, söyler iken

B. "Kİ" NİN YAZIMI

Türkçede kullanılan üç farklı "ki" vardır.

Sıfat Yapan "-ki"

Eklenildiği sözcüğe bitişik yazılır. Sözcüğe aitlik anlamı katar. Cümleden çıkarıldığında anlam bozulur. Ek halindedir.

- Alt satırdaki cümleler oldukça güzel.
- Evdeki çiçekleri sulamalısın.
- Akşamki düğüne hep beraber gittik.

İlgi Zamiri Olan "-ki"

Ek halindedir. Sözcüğe bitişik yazılır. Daima bir ismin yerini tutar ve cümleden çıkarılırsa anlam bozulur.

- Benim kalemim bozuk, seninki sağlam (senin kalemin)
- Romanın kurgusu (romanınki)
- Çocuğun defteri (çocuğunki)

Bağlaç Olan "ki"

Sözcük gruplarını ya da cümleleri anlam ilgisiyle birbirine bağlayan ki bağlacı her zaman ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulmaz. Yüklemden ve çekimli fiillerden sonra gelen "ki"ler daima bağlaçtır.

- Türk dili dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil şuurla işlensin.
- Hava o kadar güzel ki kendimi sokağa attım.
- Sandım ki çok değer veriyor bana.
- Bu sonuca bakarak şöyle diyebiliriz ki güzel işler başarmışız.

NOT

- Bazı sözcüklerde "ki" bağlacı bitişik yazılır. (oysaki, mademki, çünkü, halbuki, meğerki, sanki, belki)

Örnek Soru

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bana yardım eder mi ki?
- B) Öylesine yorulduki bayıldı.
- C) Oysaki ben bunu bilmiyordum.
- D) Sendeki evrakları getirdin mi?
- E) Evde ekmek kalmamış ki.

Çözüm

B seçeneğindeki "ki" bağlaçtır ve ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılarak yazım yanlışı yapılmıştır.

Cevap B

C. "Mİ" SORU EKİNİN YAZIMI

"mi" soru eki kendinden önceki sözcüklerden ayrı, kendinden sonraki kişi ve ek fiil ekleriyle bitişik yazılır:

- Bahçedeki çiçekleri sulayabilir misin?
- Bu sözleri söyleyen o muydu?

"mi" soru eki son sese bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar:

- Gördün mü? Kaldı mı? Yazıyor mu? Uzak mı?

"mi" eki soru görevi dışında, belirteç yapma durumunda da ayrı yazılır:

- Akşam oldu mu vadiler kararır.
- Şu tepeyi de aşlık mı Yeşil Vadi'ye vardık demektir.

D. "DE" NİN YAZIMI

"de" Bağlacının Yazımı

Bağlaç olan "de" daima ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı daralabilir, ama bozulmaz. Genellikle "dahi, bile" anlamlarına sahiptir.

- Seninle birlikte ben de geleceğim.
- Sen de onlar kadar çabalamalısın.
- Kurunun yanında yaş da yanar.
- Gel de çık işin içinden.

HALKLA İLİŞKİLER - İLETİŞİM BECERİLERİ VE DAVRANIŞ KURALLARI

8. ÜNİTE

HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMI

Halkla ilişkiler, kuruluşun çevre ile ilişkilerini, çevrenin kuruluşun amaçları, işlevleri ve örgütsel davranış üzerindeki etkilerini öğrenmesiyle, kuruluşun çevresini etkilemesiyle ilgili anlayış, davranış ve yöntemleri içeren bir kavramdır. Kamu kurum ve kuruluşlarının temel amacı halk yararına çalışmak ve halka hizmet etmektir. Demokratik ülkelerde yetkili organların seçilip göreve gelmesiyle halkın görevi bitmiş **olmaz**. Kararların alınmasında, uygulanmasında ve bunların denetlenmesinde halkın yardımı ve desteği çok önemli ve gereklidir. Halkla ilişkiler kavramının çeşitli tanımları bulunmaktadır. Bunlar:

- Halkla ilişkiler, örgütlerin sosyal sorumluluğu kapsamında bir yönetim fonksiyonu, iletişim süreci, kamuoyunu etkileme ve halkla iletişim kurma etkinliğidir.
- Tanıtma görevi yapmak, kimlik yaratmak veya örgütle kamu arasında ilişki kurmaktır.
- Tanıtma ve iletişim etkinliğidir.
- Yönetileni aydınlatma, yönetimin eylem ve işlemlerini tanıtmaya, halkın istek ve şikâyetlerini öğrenmedir.
- Kamu kesiminde propagandanın dışında kalan tüm çevreyle etkileşimin bütünüdür.
- Yönetimin eylem ve işlemlerini halka onaylatmak değil, halkla etkileşerek kendiliğinden onay elde etmektir.
- Örgütlerle halk arasında ilişkileri karşılıklı güvene dayalı bir biçimde geliştirmeye yönelik bir tekniktir.
- Kamuoyunu etkileme ve ondan etkilenme sürecidir.
- Örgütü çalışanlarına, müşterilerine ve bağlantılı olduğu kişilere sevdirmeye sanatıdır.
- Rex Harlow 1976'da o zamana kadar geliştirilen 472 halkla ilişkiler tanımının ortak özelliklerinden hareket ederek bir tanım geliştirmiştir. Buna göre; "Halkla ilişkiler, kurum ve hedef kitlesi arasında karşılıklı iletişim, anlayış, yardımlaşma, kabul ve iş birliğine dayanan bağlar oluşturmayı ve bu bağları korumayı amaçlayan; kurum yönetiminin fikir ve görüşlerinden haberdar olmayı ve uygun cevap vermeyi sağlayan; kurum yöneticisinin kamu yararına hareket etmesini vurgulayan; eğilimleri önceden tahmin ederek kurumun değişime ayak uydurmasını sağlayan; başlıca araçlar olarak araştırma ve ahlaki iletişim tekniklerini kullanan bir yönetim fonksiyonudur."

- Grunig, halkla ilişkilerin bir iletişim yönetimi olduğuna vurgu yapmış ve halkla ilişkileri bir örgütün iç ve dış kurumlarıyla kurduğu planlama, yürütme ve değerlendirme etkinliklerinin tümü şeklinde tanımlamıştır.
- Hutton ise halkla ilişkileri tanımlarken "stratejik iletişim yönetimi" kavramına vurgu yapmıştır. Bunun dışında Hutton'a göre halkla ilişkiler; ikna edici, savunucu, eğitici, bilgi tedarikçisi, taraftar, imaj yapıcı, itibar yönetici, ilişki kurucu gibi rolleri üstlenirken araştırma, imaj oluşturma, danışma, yönetme, ön uyarı, yorumlama, iletişim kurma ve müzakere etme fonksiyonlarını da yerine getirir.
- Halkla ilişkileri; hedef kitle açısından, kurum içi ya da kurum dışı açısından, uygulanacak strateji açısından ve kurulan iletişimin özelliği açısından tanımlamak mümkündür. Burada kurulan iletişimin özelliği açısından halkla ilişkiler simetrik ve asimetrik halkla ilişkiler şeklinde ikiye ayrılır. Simetrik halkla ilişkiler, yöneticiler ve hedef kitle arasında karşılıklı etkileşime ve fikir alışverişine dayanan halkla ilişkiler yaklaşımı iken asimetrik halkla ilişkiler, kurumun hedef kitleye bilgi aktardığı ve onu değiştirmek istediği ancak aldığı geri bildirimlere göre kendini değiştirmede halkla ilişkiler yaklaşımıdır.

HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMININ DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DEKİ GELİŞİMİ

- Halkla ilişkiler uygulamasının ana vatanı Amerika Birleşik Devletleri'dir. Halkla ilişkiler deyimi ilk kez ABD Başkanı Thomas Jefferson'ın 1807 yılında Kongreye gönderdiği mesajda kullanılmıştır.
- Halkla ilişkilerin gerçek öncüsü 1900'lü yıllar başında gazeteci Ivy Ledbetter Lee olmuştur. Ivy Lee, ilk halkla ilişkiler danışmanı ve yönetici düzeyinde görev yapan ilk halkla ilişkiler personeli kabul edilir.
- 1940'dan sonra ABD'den Kanada'ya geçen halkla ilişkiler kavramı daha sonra hızla gelişerek 1950'li yıllarda Fransa, İngiltere, Hollanda ve diğer Avrupa ülkelerine yayılmaya başlamıştır.
- Halkla ilişkiler tarihine geçen ilk planlı etkinliği Edward L. Bernays yapmıştır. Bernays; halkla ilişkiler danışmanlığı terimini ilk kez kullanan, halkla ilişkilerle ilgili ilk kitabı yazan (Crystallizing Public Opinion) ve üniversitede halkla ilişkilerle ilgili ilk dersi veren kişidir.
- 1948 yılında İngiltere'de Halkla İlişkiler Enstitüsü adında bir meslek örgütü kurulmuş, bir benzeri 1950 yılında, Batı Almanya'da 1959 yılında kurulmuştur.

ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

9. ÜNİTE

ETİK DAVRANIŞ

Etik kavramı Grekçe bir kelime olup alışkanlık ve karakter manasına gelmektedir. Türk dil kurumuna göre etik; töre ve ahlak anlamına gelmektedir.

Türk Dil Kurumu sözlüğünde ahlak; toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları kurallardır. Ahlak, etik kavramının içindedir. Ahlakta görecelik hakimken etik değerlerde görecelik yoktur.

Etik: İnsan ilişkilerinde temel olan değerleri, normları ve koyulan kuralları doğru yanlış, iyi kötü gibi ahlaki açıdan değerlendiren bir felsefe disiplini (İnal 1996). Etik değerler toplumlara, dillere ve ırklara göre değişiklik gösteremez.

Ahlak: İnsanların sosyal hayatlarında uymak zorunda oldukları davranış kuralları olarak tanımlanır. Ahlaki kurallar toplumdan topluma değişebilir. Bazen aynı toplum içinde farklı ahlaki kurallar olabilir.

Ahlak daha yerel özellik taşıırken farklı cinsel, etnik, ulusal kimliklerde değişken olabilmektedir. Ancak etik daha soyut ve genel özellikler taşımaktadır. Etik; toplumlarda, gruplarda, farklı kimliklerde değişmez, aynı özellik taşır. Avrupa kökenli bir eğitimcinin etik anlayışı ile Asya veya Afrika kökenli bir eğitimcinin etik anlayışında fark yoktur.

Erdem: Bireyin dışsal kaynaklı herhangi bir baskıya maruz kalmadan gösterdiği özgün davranışlardır. Erdem kavramı; ölçülü ve dengeli davranma, aşırı uçlarda yer almama, orta yolu tercih etme, ruhsal olgunluk gibi anlamları da kapsar.

Vicdan: Bireyin kendi davranışlarını değerlendirmesini ve ahlaki olarak kendini dış etkilere bağlı olmaksızın yani kendiliğinden yargılamasını sağlayan içsel güçtür.

İyi: Ahlak, din ve etiğin inceleme alanına giren "iyi" kavramı; muhtemel davranışlar arasında seçim yapma durumunda kalan bireyin tercih etmesi gereken davranışı ifade eder.

Norm: Etik açıdan norm, bireyin davranışlarını değerlendirmede kullanılan ölçüt olarak tanımlanabilir. Ayrıca norm kavramı uyulması gereken kurallar anlamını da karşılamaktadır.

Karakter: Bireyi başkalarından ayıran temel belirti, bireyin davranış biçimlerini belirleyen kendine özgü yapı şeklinde tanımlanabilir.

Değerler: Bireyin hayatı boyunca çevreyle etkileşimi sonucunda ortaya çıkan davranışlarında ve ilişkilerinde üzerinde durduğu ve önem atfettiği ilkelerdir.

Etik Kodlar: Kurumların misyonları doğrultusunda şekillenmiş karar ve eylemlerdir. Kurumların işleyişinde var olan düzenlemeler ve insan haklarına karşı uymak zorunda olduğu sorumluluklardır. Etik kodlar söz konusu kuruluştaki tüm davranışları yöneten etik ilkeleri genel hatlarıyla ortaya koyar.

Mark Schwartz'ın etik kodlara ilişkin belirlediği 8 mecaz ve bunların etkileri şunlardır:

Kural kitabı olarak: Çalışanlardan beklenen davranışları açıklayan etik kodlardır.

Yol gösterici levha olarak: Çalışanlara bazı davranışlarının uygunluğunu kontrol etmeleri için diğer kaynaklara başvurmaları hususunda yol gösteren etik kodlardır.

Ayna olarak: Çalışanların, çeşitli davranışların kurum tarafından kabul edilebilir olup olmadığını önceden görebilmesi için onlara fırsat sağlayan etik kodlardır.

Büyüteç olarak: Çalışanları söyledikleri ve yaptıkları şeylere daha yakından bakmaya sevk eden etik kodlardır.

Kalkan olarak: Çalışanların etik dışı isteklerle mücadele etmelerine destek veren etik kodlardır.

Duman dedektörü olarak: Zararı engelleyecek zaman varken söz konusu tehlikeler konusunda çalışanları uyaran etik kodlardır.

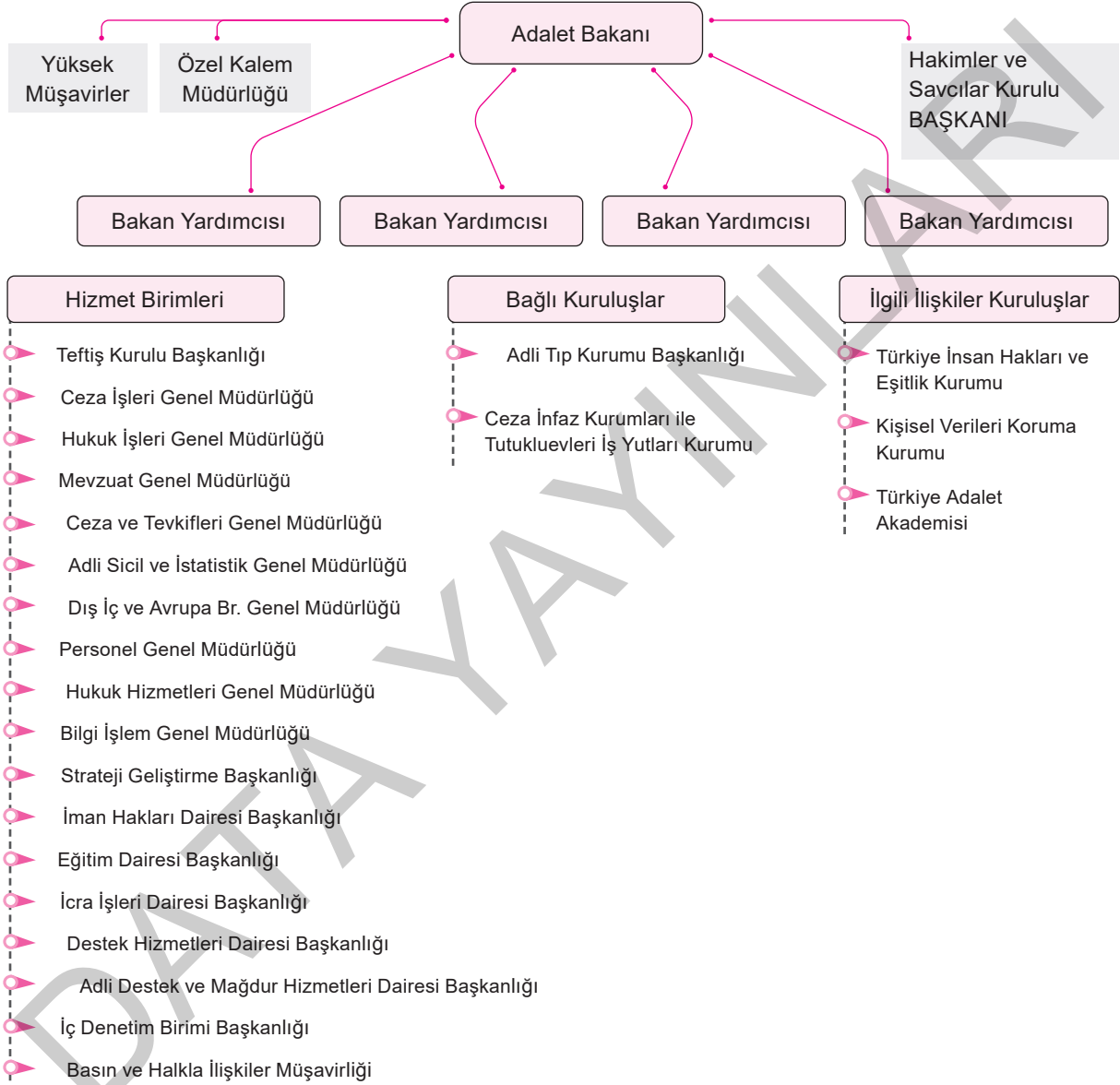
Yangın alarmı olarak: Çalışanların etik dışı uygulamalarla karşılaştıkları durumlarda onları yetkili makamlarla temasa geçme konusunda isteklendiren etik kodlardır.

Sopa olarak: Çalışanların, etik kodların içerdiği hükümlere, zorla da olsa, uymasını sağlayan etik kodlardır.

Etik iklim: Kurumlarda gösterilen davranışlardan hangilerinin kabul edilebilir, hangilerinin kabul edilemez olduğunu ortaya koyan uygulamalardır. Etik iklim, etik ilkelerin kurumun işleyişindeki tüm aşamalara yayılmasını ve işleyişin doğal bir parçası haline gelmesini ifade eder.

ADALET BAKANLIĞI BAKANLIK TEŞKİLATI

10.
ÜNİTE

BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI HAKKINDA GENİŞ BİLGİ 1 NOLU CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ YER ALMAKTADIR.

ADLİ VE İDARİ ADALET KOMİSYONLARININ YAPISI VE GÖREVLERİ İLE YARGI ÖRGÜTÜ

11.
ÜNİTE

ADLİ VE İDARİ YARGI ADALET KOMİSYONLARININ YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonları ile Bölge İdare Mahkemesi Adalet Komisyonlarının kuruluş ve görevleri, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 113, 114 ve 115 inci maddelerinde hüküm altına alınmış olup, Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonları ise 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 31 inci maddesi ile kurulmuşlardır.

Adalet komisyonları, idarî birimdir. Yargılama faaliyetleri bulunmamaktadır. Yaptıkları görev idarî işlem niteliğinde olup, Anayasanın 125 inci maddesi gereğince yargı denetimine tabidir.

2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU'NUN 113, 114 VE 115 İNCİ MADDELERİ

Adalet Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri

Kuruluş: – Madde 113

a) Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları: Ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; başkanı ve **bir asıl, bir yedek** üyesi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hakimler ile o yer Cumhuriyet savcısından oluşur.

(Değişik : 12/2/1989 – KHK-360/6 md.; Aynen Kabul 24/1/1990 – 3611/6 md.) Başkanın yokluğunda komisyona **asıl** üye başkanlık eder. **Asıl** üyenin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye, Cumhuriyet savcısının yokluğunda ise kendisine vekalet eden Cumhuriyet savcısı komisyona katılır.

b) İdari yargı adalet komisyonları: Bölge idare mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; bölge idare mahkemesi başkanının başkanlığında, **iki asıl ve bir yedek** üyesi Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek idari yargı hakimlerinden oluşur.

Başkanın yokluğunda komisyona kıdemli **asıl** üye başkanlık eder. Üyelerden birinin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye komisyona katılır.

(Ek ikinci fıkra: 22/12/2005 - 5435/35 md.) (a) ve (b) bentlerinin ikinci paragraflarında belirtilen üyelerin de yokluğu hâlinde, birinci sınıfa ayrılma incelemesine tâbi tutulup da ayrılamayanlar hariç, en kıdemli hâkimden başla-

yarak komisyon oluşturulur. Bu durumda kıdemli olan, komisyona başkanlık eder.

Adalet komisyonlarında, bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memurdan oluşan birer büro bulunur.

Görevleri: – Madde 114

(Değişik: 22/12/2005 - 5435/36 md.)

Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır:

a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin;

1) İlk defa Devlet memurluğuna atanacaklardan merkezî sınavda başarılı olanların ilgili yönetmelik hükümlerine göre düzenlenecek sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınavlarını yapmak, hukuk fakültesi, adalet meslek yüksek okulu veya meslek yüksekokullarının adalet veya ceza infaz ve güvenlik hizmetleri programı, lise veya meslek liselerinin adalet alanı ve ilgili mevzuat uyarınca bunlara denkliği kabul edilen program veya alan mezunlarına öncelik tanımak kaydıyla başarılı olanların atanmalarını teklif etmek.

2) Aslı Devlet memurluğuna atanmaları, sicil ve disiplin işlemleri, görevden uzaklaştırılmaları, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlemlerini bu Kanun ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili mevzuat hükümlerine göre yerine getirmek.

3) Naklen veya hizmet gereği atamasını, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde yapmak.

4) Geçici olarak görevlendirmesini, yetki alanı içerisinde **altı ay** geçmemek üzere yapmak.

b) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(Ek ikinci fıkra:14/4/2020-7242/64 md.)(3) Bakanlıkça, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki görevlerin bir kısmı veya tamamının Bakanlık bünyesinde oluşturulacak sınav kurullarınca yerine getirilmesine de karar verilebilir.

İlk defa Devlet memurluğuna atanması teklif edilen personelin atanmaları Bakanlık onayı ile tamamlanır. Bu personelin atanması, eğitilmesi ile ilgili usûl ve esaslar ile sınav kurullarının oluşumu yönetmelikte gösterilir.

Bu madde kapsamındaki personeli, ilgili adalet komisyonunun muvafakati, teklifi veya hizmetin gereği olarak

TARİHSEL GEÇMİŞİ

Anayasamızın 141 nci maddesinin son fıkrasında; “Davaların **en az** giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.” hükmü yer almıştır.

Günümüzde vatandaşa sunulan hizmetin hızı, güvenilirliği ve performansı, bilişim teknolojilerinin ne kadar efektif kullanıldığı ile orantılı olduğundan Bakanlığımıza verilen adalet hizmetlerinin Edirne’den Hakkari’ye tüm Türkiye genelinde bir bütün olarak en iyi şekilde yürütülmesinde içinde bulunduğumuz bilişim çağının bizlere sunduğu teknolojik gelişmeler ve imkânlardan yararlanmak zorunlu hale gelmiştir.

Bilişim teknolojileri söz konusu olunca, kurumların üretkenliğini ve verimliliğini arttırmak için geliştirilen; ölçeklenebilir, çoklu-kullanıcılı ve iş odaklı sistemler olan Yönetim Bilişim Sistemleri gündeme gelmiş ve Bakanlığımızca, adalet hizmetlerinin en iyi şekilde yürütülmesi için, Yönetim Bilişim Sistemlerinin örneklerinden biri olan Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)’in uygulamaya geçirilmesi kararı verilmiştir.

Bu nedenle Bakanlığımız’da ilk otomasyon çalışmalarına **1998 yılında** başlanmıştır. Çalışmaların sistemli ve planlı bir şekilde yürütülmesi amacıyla **1999 yılında** Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı kurulmuştur.

15/05/2001 tarih ve 4674 Sayılı Kanunun 7. maddesi ile eklenen 2992 Sayılı Kanunun 22/A maddesinde, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının görevleri belirtilmiştir.

- 12 nci maddenin (c) bendinde belirtilen konular hariç olmak üzere, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşların ilgili birimleriyle iş birliği yaparak bilgi işlem sistemini kurmak, işletmek, bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, bunlara ait hizmetleri ilgili birimlerle birlikte yürütmek; bilgi işlem projeleri ile ilgili olarak Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak.
- İlgili birimlerle işbirliği yaparak bu birimlerin derlediği hukuki mevzuatı, yüksek mahkemelerin içtihatlarını, bilimsel yayınları, Ülkemizin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarca yapılan düzenlemeleri, yargı yetkisi tanıyan uluslararası mahkemelerin kararlarını ve gerekli görülen diğer konuları değerlendirerek bilgi işlem ortamına aktarmak ve kullanıcıların hizmetine sunmasını sağlamak.
- Bilişim teknolojisindeki gelişmelere uygun olarak daha etkin ve verimli bilgi, belge ve iş akışı düzenini

kurmak, buna yönelik yazılımları üretmek veya sağlamak.

- Bakanlık görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kapsamda, sistemler arası çevrim içi ve çevrim dışı veri akışını ve koordinasyonu sağlamak.
- Eğitim Dairesi Başkanlığı ile işbirliği yaparak merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlarda bilgisayar kullanacak personelin eğitimini sağlamak.
- Bilgi işlem standartlarının belirlenmesi ve gelişiminin izlenmesinde, bilgi işlem makinelerinin ve yazılımının kullanılmasında diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.
- Gelişen bilişim teknolojisini izlemek ve bunların Bakanlık bünyesine aktarımı konusunda görüş ve önerilerde bulunmak.

UYAP Bilişim Sistemi **2000 yılında** iki aşamalı olarak başlatılmış bir proje olup, **2001 yılında** Adalet Bakanlığı Merkez Birimlerinin otomasyonunu sağlayan UYAP I projesi tamamlanmış, **2005 yılında** adli ve idari yargı birimleri, adli tipler, ceza tevkif evlerinin otomasyonunu kapsayan UYAP II tamamlanarak faaliyete geçirilmiştir. Yargıtay’da UYAP yazılımlarını kendisine uyarlayarak UYAP Bilişim Sistemi içerisinde yer almıştır.

Bugün itibarıyla UYAP ülkemizde yargı birimlerinin yaklaşık **% 100’ünde** işletimde olup, her türlü yargısal ve idari faaliyetler bu sistemle elektronik ortamda yürütülmektedir.

GENEL BİLGİ

UYAP; günümüzün gerekli tüm teknolojik gelişmelerini kullanarak, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatının, bağlı ve ilgili kuruluşlarının, adli ve idari tüm yargı ve yargı destek birimlerinin donanım ve yazılım olarak iç otomasyonunu ve benzer şekilde bilgi otomasyonu sistemlerini kurmuş kamu kurum ve kuruluşları ile dış birim entegrasyonunu sağlayan ve e-Dönüşüm sürecinde e-Adalet ayağını oluşturan bir bilişim sistemidir. Bugün itibarıyla UYAP ülkemizde Bakanlığımız teşkilatı ile yargı birimlerinin tamamında işletimde olup bu birimlerin her türlü yargısal, idari ve denetim faaliyetleri bu sistemle elektronik ortamda yürütülmektedir.

Elektronik imza alt yapısına uygun olarak geliştirilen UYAP ile merkezi bir bilgi sistemi kurulmuş ve bu sistemde yargı ve yargı destek birimleri arasında fonksiyonel tam entegrasyon sağlanmıştır. UYAP’ın tam

5018 SAYILI KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

13. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar.

Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanunun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76 78 ncı maddelerine tâbidir.

Tanımlar: –Madde 3

Münhasıran bu Kanunun uygulanmasında;

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri,

b) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerini,

c) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar: Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumları,

d) Sosyal güvenlik kurumları: Bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumlarını,

e) Mahallî idare: Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri,

f) Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

g) Kamu kaynakları: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,

h) Kamu gideri: Kanunlarına veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

i) Kamu geliri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

j) Özel gelir: Genel bütçe kapsamındaki idarelerin kamu görevi ve hizmeti dışında ilgili kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen faaliyetlerinden ve fiyatlandırılabilir nitelikteki mal ve hizmet teslimlerinden sağlanan ve genel bütçede gösterilen gelirleri,

k) Harcama birimi: Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimi,

l) Kamu malî yönetimi: Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak yasal ve yönetsel sistem ve süreçleri,

m) Malî kontrol: Kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri,

1 NOLU CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

14.
ÜNİTE

ALTINCI KISIM BAKANLIKLAR

BİRİNCİ BÖLÜM Adalet Bakanlığı

Görev: –Madde 38

(1) Adalet Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kanunlarda kurulması öngörülen mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak, ceza infaz kurumları, icra ve iflas daireleri gibi her derece ve türdeki adalet kurumlarını planlamak, kurmak ve idari görevleri yönünden gözetim ve denetimini yapmak ve geliştirmek,
- b) Bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konularında Hakimler ve Savcılar Kuruluna teklifte bulunmak,
- c) Kamu davasının açılması ile ilgili olarak mevzuatla Adalet Bakanına verilen yetkinin kullanılması ile ilgili çalışma ve işlemleri yapmak,
- ç) Adli sicilın tutulması ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- d) Adalet hizmetlerine ilişkin konularda, yabancı ülkelerle ilgili işlemleri yerine getirmek,
- e) Adalet hizmetleriyle ilgili konularda, gerekli araştırmalar ve mevzuat hazırlıklarını yapmak ve görüş bildirmek,
- f) Bakanlıklarca gönderilen mevzuat taslaklarının Türk hukuk sistemine ve mevzuat tekniğine uygunluğunu incelemek ve bu konularda görüş bildirmek,
- g) İlgili mevzuat hükümleri uyarınca infaz işlerini düzenlemek,
- ğ) İcra ve iflas daireleri vasıtasıyla, icra ve iflas iş ve işlemlerini yürütmek,
- h) Görev alanıyla ilgili olarak uygulamayı takip etmek ve ortaya çıkan sorunların nedenlerini araştırarak çözüm önerileri geliştirmek,
- ı) Ulusal veya uluslararası düzeyde bilimsel toplantılar düzenlemek, bu nitelikteki çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek,
- i) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla iş birliği yapmak,

j) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Teşkilat: –Madde 39

(1) Adalet Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Hizmet birimleri: –Madde 40

(Değişik:RG-10/1/2019-30651-CK-27/7 md.)

(1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü,
- b) Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü,
- c) Mevzuat Genel Müdürlüğü,
- ç) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü,
- d) Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü,
- e) Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü,
- f) Personel Genel Müdürlüğü,
- g) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- ğ) Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü,
- h) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- ı) Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- i) İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı,
- j) Eğitim Dairesi Başkanlığı,
- k) İcra İşleri Dairesi Başkanlığı,
- l) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- m) (Ek:RG-10/6/2020-31151-CK-63/18 md.) Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- n) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- o) Özel Kalem Müdürlüğü.

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü: –Madde 41

(1) Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kamu güvenliği yönünden dava nakli ile ilgili olarak mevzuatın Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasına ilişkin iş ve işlemleri yapmak,

154/2 SAYILI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİ GENELGE

Aile içi ve kadına karşı şiddet eylemlerine ilişkin soruşturmaların yürütülmesi ile 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun uygulanmasında yol gösterici olması amacıyla **17.12.2019** tarihli ve **154/1** sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanması" konulu Genelgenin güncellenmesinde fayda bulunduğu değerlendirilmiştir.

Anayasanın 10 uncu maddesinde; kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğu. Devletin bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü olduğu ve bu maksatla alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamayacağı düzenlenmiştir. Anayasanın 41 inci maddesinde de ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ve eşler arasında eşitliğe dayandığı, Devletin, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri alması ve teşkilatı kurması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanunda, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ile bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak koruyucu ve önleyici tedbirlere ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, bu tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek hizmetlerine yer verilmiştir.

Aile içi ve kadına karşı şiddetle etkin mücadele; amaca uygun mevzuat düzenlemeleri ile bu konuda uzmanlaşmış birimlerin iş birliği içinde çalışmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda, Cumhuriyet başsavcılıkları bünyesinde "Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Suçları Soruşturma Bürosu" kurulmuş, ayrıca 27 Aralık 2019 tarihli ve 1584 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararıyla 6284 sayılı Kanunda düzenlenen tedbir kararlarını vermek üzere her adliyede belirli aile mahkemeleri görevlendirilmiştir.

Aynı amaçla 8 Temmuz 2021 tarihli ve 7331 sayılı Kanunla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yapılan değişiklikle; kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının "boşa-

nilan eşe karşı" işlenmesi hali cezada artırım sebepleri arasında sayılmıştır.

12 Mayıs 2022 tarihli ve 7406 sayılı Kanunla 5237 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle; kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının "kadına karşı" işlenmesi, cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiş, ayrıca ısrarlı takip eylemleri de Türk Ceza Kanununa eklenen 123/A maddesiyle müstakil bir suç olarak kabul edilmiştir.

7406 sayılı Kanunla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinde yapılan değişiklikle; kadına karşı işlenen kasten yaralama suçu, tutuklama nedeni varsayılan katalog suçlar arasına alınmıştır.

5271 sayılı Kanunun 234 ve 239 uncu maddelerinde yapılan değişiklikler sonucunda; mağdur, şikâyetçi ve katılanın vekili bulunmaması halinde avukat yardımıyla yararlanma hakkının kapsamı genişletilerek cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence ve eziyet suçlarında ve alt sınırı **beş yıldan** fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesi mümkün hale gelmiştir.

10 Haziran 2020 tarihli ve 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı maddesi uyarınca; kasten öldürme ve bu suça teşebbüs, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama, çocuğun cinsel istismarı, nitelikli cinsel saldırı ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçlarından tutuklu veya hükümlü olan kişilerin, ceza infaz kurumlarından tahliyesine veya firarına ilişkin bilgilerin ceza infaz kurumu müdürlüğüne mağdurun bulunduğu yer kolluk birimine bildirilmesi, kolluk birimleri tarafından yapılan değerlendirme sonucunda gerekli koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması, mağdur için tehlike oluşturabilecek hallerde ise mağdura bilgi verilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla;

1- İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Suçları Soruşturma Bürolarında görevli Cumhuriyet savcılarının zorunlu durumlar dışında farklı işlerde görevlendirilmemesi ve bu amaca aykırı iş bölümü değişikliği yapılmaması,

2- Cumhuriyet başsavcılıklarına doğrudan yapılan şikâyet başvurularında, mağdurun beyanının bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınarak şikâyet ve delillerinin ayrıntılı

TÜRK YARGI SİSTEMİ

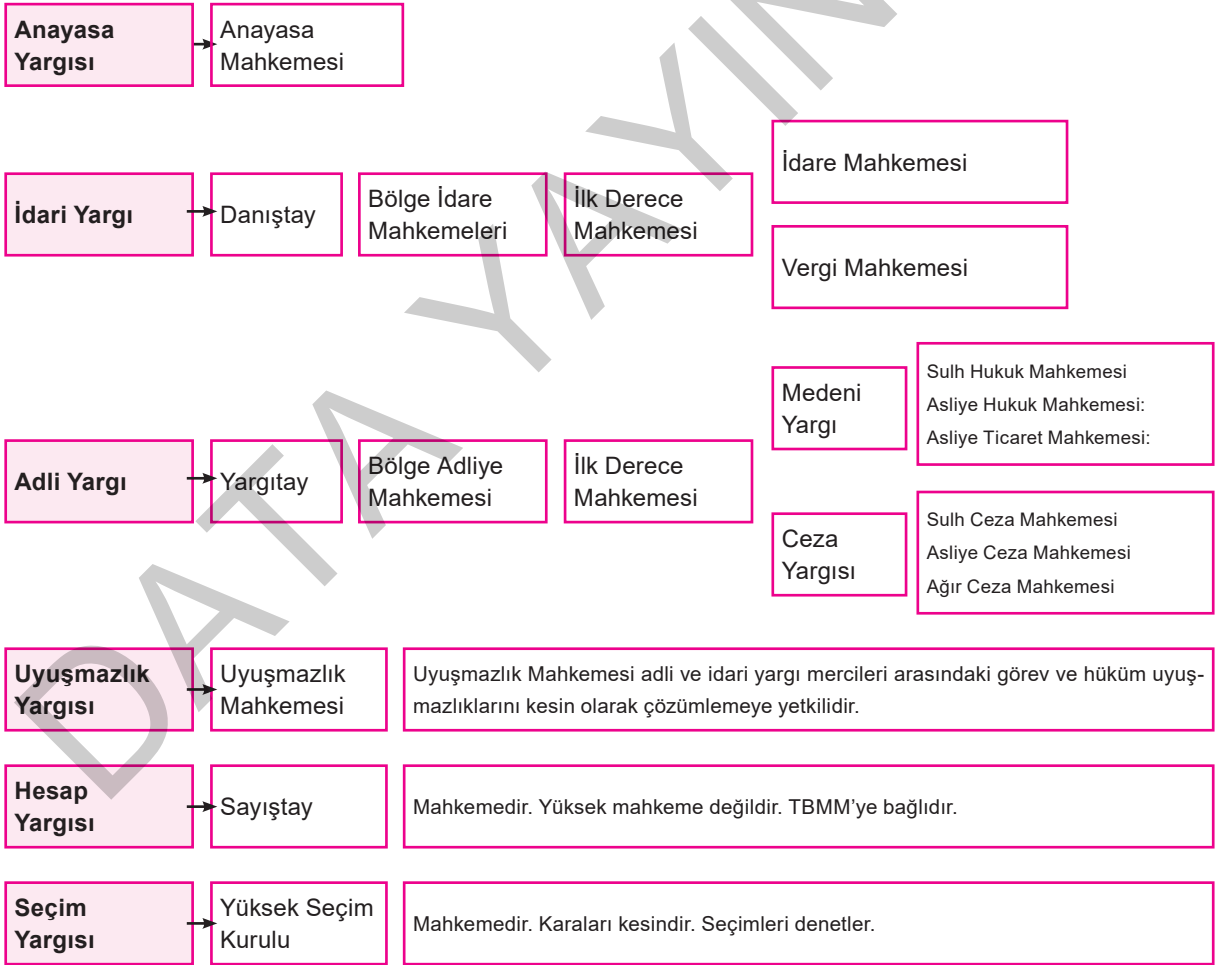
16. ÜNİTE

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi'ne üye ülkeler tarafından, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin uygulanmamasından kaynaklanan insan hakları ihlallerinin tespiti için 4 Kasım 1950 tarihinde kurulmuş; Türkiye Cumhuriyeti 1987 tarihinden itibaren bireysel başvuru hakkını kabul etmiştir. İç hukukun tüketilmesi şartıyla hak ihlallerini tespit eden en üst seviye mahkemedir.

TÜRK YARGI SİSTEMİ

Türk Yargı Sistemi ve Mahkemeler

5235 SAYILI ADLÎ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YETKİLERİ HAKKINDA KANUN

17.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

Bu Kanun, adlî yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerini düzenler.

İlk derece mahkemeleri: –Madde 2

Adlî yargı ilk derece mahkemeleri, hukuk ve ceza mahkemeleridir.

Bölge adliye mahkemeleri: –Madde 3

Adlî yargı ikinci derece mahkemeleri, bölge adliye mahkemeleridir.

İKİNCİ KISIM Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri

BİRİNCİ BÖLÜM Hukuk Mahkemeleri

Hukuk mahkemeleri: –Madde 4

Hukuk mahkemeleri, sulh hukuk ve asliye hukuk mahkemeleri ile özel kanunlarla kurulan diğer hukuk mahkemeleridir.

Hukuk mahkemelerinin kuruluşu: –Madde 5

Hukuk mahkemeleri, her il merkezi ile bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak belirlenen ilçelerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca kurulur.

(Değişik ikinci fıkra: 18/6/2014–6545/45 md.) Sulh hukuk ve asliye hukuk mahkemeleri tek hâkimlidir.

(Mülga fıkra: 9/2/2011-6110/13 md.; Yeniden düzenleme: 18/6/2014–6545/45 md.) Asliye ticaret mahkemesi kurulan yerlerde bu mahkemelerde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur. Konusu parayla ölçülebilen uyuşmazlıklarda dava değeri bir milyon **Türk lirasının** üzerinde olan dava ve işler ile dava değerine bakılmaksızın;

1. İflas, iflasın kaldırılması, iflasın kapatılması, konkordato ve yeniden yapılandırmadan kaynaklanan iş ve davalara,

2. 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda hâkimin kesin olarak karara bağlayacağı işler ile davalara,

3. Şirketler ve kooperatifler hukukundan kaynaklanan genel kurul kararlarının iptali ve butlanına ilişkin davalara, yönetim organları ve denetim organları aleyhine açılacak sorumluluk davalarına, organların azline ve geçici organ atanmasına ilişkin davalara, fesih, infisah ve tasfiyeye yönelik davalara,

4. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa ve 21/6/2001 tarihli ve 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanununa göre yapılan tahkim yargılamasında; tahkim şartına ilişkin itirazlara, hakemlerin seçimi ve reddine yönelik davalar ile yabancı hakem kararlarının tanıma ve tenfizine yönelik davalara, ilişkin tüm yargılama safhaları, bir başkan ve iki üye ile toplanacak heyetçe yürütülür ve sonuçlandırılır. **(Ek cümle:22/7/2020-7251/54 md.)** Bu iş ve davalarda mahkeme başkanı, belirli bazı tahkikat işlemlerini yapmak üzere üyelerden birini naip hâkim olarak görevlendirebilir. Heyet hâlinde bakılacak davalarla ilgili olmak üzere, dava açılmadan önce veya açıldıktan sonra talep edilen ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbirler de heyet tarafından incelenir ve karara bağlanır. Bu fıkrada belirtilen dava ve işler dışında kalan uyuşmazlıklar mahkeme hâkimlerinden biri tarafından görülür ve karara bağlanır. Başkan ve üye hâkimler arasında dağılıma ilişkin esaslar, işlerde denge sağlanacak biçimde mahkeme başkanı tarafından önceden tespit edilir. **(Ek cümle: 28/3/2023-7445/15 md.)** Bu fıkrada belirtilen parasal sınırlar, 6100 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına göre artırılır.

Özel kanunlarla kurulan diğer hukuk mahkemelerinin kuruluşuna ilişkin hükümler saklıdır.

(Değişik beşinci fıkra:17/4/2013–6460/10 md.) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde hukuk mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. Özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî

2576 SAYILI BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

18. ÜNİTE

Tanım: –Madde 1

Bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere kurulmuş genel görevli bağımsız mahkemelerdir.

Kuruluş: –Madde 2

1. Bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri, bölgelerin coğrafi durumları ve iş hacmi gözönünde tutularak Adalet Bakanlığınca kurulur ve yargı çevreleri tespit olunur.
2. Bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin kuruluş ve yargı çevrelerinin tespitinde, İçişleri, Maliye Bakanlıkları ile Gümrük ve Tekel Bakanlığının görüşleri alınır.
3. Bu mahkemelerin kaldırılmasına veya yargı çevrelerinin değiştirilmesine, İçişleri, Maliye Bakanlıkları ile Gümrük ve Tekel Bakanlığının görüşleri alınarak, Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir.
4. (Değişik: 30/4/2013-6460/4 md.) Aynı yargı çevresinde birden fazla idare veya vergi mahkemesinin faaliyet gösterdiği hâllerde, özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, ihtislaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, mahkemeler arasındaki iş bölümü Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır. Mahkemeler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.
5. Bu mahkemelerin kurulmaları, kaldırılmaları ve yargı çevrelerinin değiştirilmeleri hakkındaki kararlar Resmi Gazetede yayımlanır.

Bölge İdare Mahkemelerinin oluşumu:

–Madde 3

(Değişik: 18/6/2014-6545/3 md.)

1. Bölge idare mahkemeleri, başkanlık, başkanlar kurulu, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerden oluşur.
2. Bölge idare mahkemelerinde biri idare diğeri vergi olmak üzere **en az** iki daire bulunur. Gerekli hâllerde dairelerin sayısı, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca artırılıp azaltılabilir.
3. Dairelerde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur.
4. Bölge idare mahkemesi başkan ve üyeliklerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır.

“Bölge İdare Mahkemelerinin oluşumu:

–Madde 3

1. Bölge idare mahkemeleri, bölge idare mahkemesi başkanı ile iki üyeden oluşur. (Ek üç cümle: 2/7/2012-6352/49 md.) Bölge İdare Mahkemesi başkan ve üyeliklerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır. Bu mahkemeler gerektiğinde birden çok kurul halinde çalışabilirler. Bu kurulların oluşumu, aralarındaki iş bölümü ile kurullara kimin başkanlık edeceği Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.
2. (Mülga : 8/6/2000 - 4577/1 md.)
3. (Değişik : 8/6/2000 - 4577/1 md.) (Mülga birinci cümle: 2/7/2012-6352/49 md.) (...) Mahkeme başkanlarının kanuni sebeplerle yokluğunda, başkanlığa en kıdemli üye vekâlet eder, aynı sebeplerle üye noksanlığı ise, bölgedeki idare ve vergi mahkemesi hâkimlerinden kıdem sırasına göre tamamlanır.
4. Ankara, İstanbul ve İzmir bölge idare mahkemeleri başkanlıklarına Danıştay üyelerinden istekte bulunanlar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atanabilirler. Bu suretle atananlar, Danıştay üyeliği sıfatını, kadrosuna, aylık ve ödeneği ile her türlü özlük haklarını muhafaza ederler. Bunların aylık ve ödenekleri ile her türlü mali ve sosyal haklarının Danıştay bütçesinden ödenmesine devam olunur.”

2802 SAYILI HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU

19. ÜNİTE

Sadece 10.Kısım sınav konusudur.

ONUNCU KISIM Adalet Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri

Kuruluş: –Madde 113

a) Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları: Ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; başkanı ve bir asıl, bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hâkimler ile o yer Cumhuriyet savcısından oluşur.

Başkanın yokluğunda komisyona asıl üye başkanlık eder. Asıl üyenin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye, Cumhuriyet başsavcısının yokluğunda ise kendisine vekalet eden Cumhuriyet savcısı komisyona katılır.

b) İdari yargı adalet komisyonları: Bölge idare mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; bölge idare mahkemesi başkanının başkanlığında, iki asıl ve bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek idari yargı hâkimlerinden oluşur.

Başkanın yokluğunda komisyona kıdemli asıl üye başkanlık eder. Üyelerden birinin komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye komisyona katılır.

(a) ve (b) bentlerinin ikinci paragraflarında belirtilen üyelerin de yokluğu hâlinde, birinci sınıfa ayrılma incelemesine tâbi tutulup da ayrılamayanlar hariç, en kıdemli hâkimden başlayarak komisyon oluşturulur. Bu durumda kıdemli olan, komisyona başkanlık eder.

Adalet komisyonlarında, bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memurdan oluşan birer büro bulunur.

Görevleri: –Madde 114

(Değişik: 22/12/2005 - 5435/36 md.) (3)

Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır:

a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin;

1) İlk defa Devlet memurluğuna atanacaklardan merkezi sınavda başarılı olanların ilgili yönetmelik hüküm-

lerine göre düzenlenecek sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınavlarını yapmak, hukuk fakültesi, adalet meslek yüksek okulu veya meslek yüksekokullarının adalet veya ceza infaz ve güvenlik hizmetleri programı, lise veya meslek liselerinin adalet alanı ve ilgili mevzuat uyarınca bunlara denkliği kabul edilen program veya alan mezunlarına öncelik tanımak kaydıyla başarılı olanların atanmalarını teklif etmek. (2)

2) Aslı Devlet memurluğuna atanmaları, sicil ve disiplin işlemleri, görevden uzaklaştırılmaları, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlemlerini bu Kanun ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili mevzuat hükümlerine göre yerine getirmek.

3) Naklen veya hizmet gereği atamasını, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde yapmak.

4) Geçici olarak görevlendirmesini, yetki alanı içerisinde altı ayı geçmemek üzere yapmak.

b) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(Ek ikinci fıkra:14/4/2020-7242/64 md.)(3) Bakanlıkça, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki görevlerin bir kısmı veya tamamının Bakanlık bünyesinde oluşturulacak sınav kurullarınca yerine getirilmesine de karar verilebilir.

İlk defa Devlet memurluğuna atanması teklif edilen personelin atanmaları Bakanlık onayı ile tamamlanır. Bu personelin atanması, eğitilmesi ile ilgili usul ve esaslar ile sınav kurullarının oluşumu yönetmelikte gösterilir. (3)

Bu madde kapsamındaki personeli, ilgili adalet komisyonunun muvafakati, teklifi veya hizmetin gereği olarak başka bir adalet komisyonunun yetki alanına naklen atama veya geçici olarak görevlendirme yetkisi Adalet Bakanlığına aittir.

Zorunlu hâllerde görevlendirme:

–Madde 115

Herhangi bir nedenle görevine gelemeyen hâkimin yerine, bu hâkim görevine başlayınca veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yetkilendirme yapılmıyınca kadar, o yerdeki hâkimler arasından, adalet komisyonu başkanınca; adli yargı çevresinde herhangi bir nedenle görevine gelemeyen Cumhuriyet savcısının yerine bu Cumhuriyet savcısı görevine başlayınca veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yetkilendirme yapı-

5070 SAYILI ELEKTRONİK İMZA KANUNU

20.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, elektronik imzanın hukukî ve teknik yönleri ile kullanımına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, elektronik imzanın hukukî yapısını, elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini ve her alanda elektronik imzanın kullanımına ilişkin işlemleri kapsar.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kanunda geçen;

a) Elektronik veri: Elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtları,

b) Elektronik imza: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,

c) İmza sahibi: Elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan gerçek kişiyi,

d) İmza oluşturma verisi: İmza sahibine ait olan, imza sahibi tarafından elektronik imza oluşturma amacıyla kullanılan ve bir eşi daha olmayan şifreler, kriptografik gizli anahtarlar gibi verileri,

e) İmza oluşturma aracı: Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

f) İmza doğrulama verisi: Elektronik imzayı doğrulamak için kullanılan şifreler, kriptografik açık anahtarlar gibi verileri,

g) İmza doğrulama aracı: Elektronik imzayı doğrulamak amacıyla imza doğrulama verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

h) Zaman damgası: Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve / veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik imzayla doğrulanan kaydı,

ı) Elektronik sertifika: İmza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kaydı,

j) Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu, ifade eder.

İKİNCİ KISIM Güvenli Elektronik İmza ve Sertifika Hizmetleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Güvenli Elektronik İmza, Güvenli Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Araçları

Güvenli elektronik imza: –Madde 4

Güvenli elektronik imza;

a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,

b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,

c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,

d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan,

Elektronik imzadır.

Güvenli elektronik imzanın hukukî sonucu ve uygulama alanı: –Madde 5

Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur.

Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile banka teminat mektupları ve Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri dışındaki teminat sözleşmeleri, güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez.

Güvenli elektronik imza oluşturma araçları: –Madde 6

Güvenli elektronik imza oluşturma araçları;

a) Ürettiği elektronik imza oluşturma verilerinin kendi aralarında bir eşi daha bulunmamasını,

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNUN 445. MADDESİ

21.
ÜNİTE

Elektronik işlemler: – Madde 445

(1) Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP), adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemidir. Dava ve diğer yargılama işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirildiği hâllerde UYAP kullanılarak veriler kaydedilir ve saklanır.

(2) Elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak dava açılabilir, harç ve avans ödenebilir, dava dosyaları incelenebilir. Bu Kanun kapsamında fizikî olarak hazırlanması öngörülen tutanak ve belgeler güvenli elektronik imzayla elektronik ortamda hazırlanabilir ve gönderilebilir. Güvenli elektronik imza ile oluşturulan tutanak ve belgeler ayrıca fizikî olarak gönderilmez, belge örneği aranmaz.

(3) Elektronik ortamdan fizikî örnek çıkartılması gereken hâllerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim veya görevlendirdiği yazı işleri müdürü tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(4) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

(5) Mahkemelerde görülmekte olan dava, çekişmesiz yargı, geçici hukuki koruma ve diğer tüm işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına dair usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

TEST
1

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNUN 445. MADDESİ

1. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 445. Maddesine göre elektronik ortamda;

- Güvenli ıslak imza kullanılarak dava açılabilir.
- Harç ve avans ödenebilir.
- Dava dosyaları incelenebilir.

numaralandırılmış maddelerden hangileri yapılabılır?

- Yalnız II
- I ve II
- I ve III
- II ve III
- I, II ve III

2. Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre ne zaman biter?

- Gün başında
- İşlem başında
- Gün sonunda
- İşlem sonunda
- İşlem devam ederken

3. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 445. Maddesine göre "UYAP"ın açılımı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
- Ulusal Yargı Ağı Paylaşım Sistemi
- Ulusal Yargı Ağı Paylaşımı
- Ulusal Yargı Ağı Portalı
- Ulusal Yargı Ağı Projesi

5271 SAYILI CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNUN 38/A MADDESİ

22.
ÜNİTE

:-Madde 38/A

(Ek: 2/7/2012-6352/95 md.)

(1) Her türlü ceza muhakemesi işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) kullanılır. Bu işlemlere ilişkin her türlü veri, bilgi, belge ve karar, UYAP vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

(2) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'tan incelenebilir ve her türlü ceza muhakemesi işlemi yapılabilir.

(3) Bu Kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen her türlü belge ve karar elektronik ortamda düzenlenebilir, işlenebilir, saklanabilir ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilir.

(4) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlar diğer kişi veya kurumlara elektronik ortamda gönderilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanarak gönderilen belge veya kararlar, gerekmedikçe fiziki olarak ayrıca düzenlenmez ve ilgili kurum ve kişilere gönderilmez.

(5) Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(6) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(7) Zorunlu nedenlerle fiziki olarak düzenlenmiş belge veya kararlar, yetkili kişilerce taranarak UYAP'a aktarılır ve gerektiğinde ilgili birimlere elektronik ortamda gönderilir.

(8) Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hallerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim, Cumhuriyet savcısı veya görevlendirilen yetkili kişi tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

(10) Yargı birimlerinin ihtiyaç duyduğu nüfus, tapu, adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fiziki olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler ayrıca zorunlu olmadıkça fiziki ortamda gönderilmez.

(11) Ceza muhakemesi işlemlerinin UYAP'ta yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

TEST
1

5271 SAYILI CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNUN 38/A MADDESİ

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 38/A maddesine göre elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre ne zaman biter?**
  - Gün sonunda
  - İşlemin yapıldığı günden bir gün sonra
  - Üç iş günü sonunda
  - Beş iş günü sonunda
  - Saat 17:00'de
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 38/A maddesine göre Ceza muhakemesi işlemlerinin UYAP'ta yapılmasına dair usul ve esaslar hangi kurumun çıkaracağı yönetmelikle belirlenir?**
  - Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
  - Adalet Bakanlığı
  - Cumhuriyet Başsavcılığı
  - Adalet Komisyonu Başkanlığı
  - Danıştay
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 38/A maddesine göre her türlü ceza muhakemesi işlemlerinde aşağıdakilerden hangisi kullanılır?**
  - Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP)
  - Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS)
  - İşletim Sistemi Platformu (İSP)
  - Enformasyon Bilişim Sistemi (EBS)
  - Ulusal Yargı Sistemi (UYS)

BÖLGE ADLİYE VE ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARİ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ

23. ÜNİTE

UYAP'ın kullanılması: –Madde 5

(1) İş süreçlerindeki her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri, bu işlemlere ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemleri ile uyum ve işbirliği sağlanmış dış birimlerle yapılacak her türlü işlemler UYAP ortamında gerçekleştirilir.

(2) UYAP kullanıcıları iş listesini günlük olarak kontrol etmek, işlemlerin gereğini yerine getirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ile gerekli adli istatistiklerin üretilmesine esas bilgileri güvenilirlik, tutarlılık ve güncellik ilkelerine uygun olarak UYAP ortamına (**Değişik ibare:RG-29/4/2017-30052**) doğru, eksiksiz ve zamanında girmekle yükümlüdür.

(3) Fizikî olarak verilen ve gönderilen her türlü evrak, elektronik ortama aktarılarak UYAP'a kaydedilir ve ilgili birime gönderilir.

(4) İhtiyaç duyulan nüfus, tapu, adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fizikî olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler zorunlu olmadıkça ayrıca fizikî ortamda gönderilmez.

(5) Taraf ve vekilleri ile diğer ilgililer güvenli elektronik imza ile imzalamak suretiyle UYAP vasıtasıyla birimlere elektronik ortamda bilgi ve belge gönderebilirler.

(6) Gelen evraktan sorumlu personel, UYAP üzerinden birimlere gönderilen ve iş listesine düşen belgeleri derhâl ilgili kişiye ya da doğrudan dosyasına aktarır. Onay gerektiren evrak ilgilinin iş listesine yönlendirilir.

(7) Tutanak, belge ve kararlar elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan evrak UYAP kapsamındaki birimlere elektronik ortamda gönderilir. Ayrıca fizikî olarak gönderilmez.

(8) Teknik nedenlerle fizikî olarak düzenlenen belge veya kararlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhâl elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları mahallinde saklanır, ayrıca fizikî olarak gönderilmez. Ancak, belge veya karar aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller sak-

lıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fizikî ortamda saklanır ve gerektiğinde fizikî olarak gönderilir.

(9) UYAP üzerinde hazırlanmış ve güvenli elektronik imza ile imzalanmış evrakın dış birimlere elektronik ortamda gönderilememesi hâlinde belge veya kararın fizikî örneği alınır, güvenli elektronik imza ile imzalanmış aslının aynı olduğu belirtilerek ilgilisi tarafından imzalanmak sureti ile gönderilir.

(10) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter. Elektronik ortamda yapılacak işlemlerin, ertesi güne sarkmaması açısından saat 00:00'a kadar yapılması zorunludur.

(11) Güvenli elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi hâlinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.(7)

(12) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'ta incelenebilir ve her türlü muhakeme işlemi yapılabilir.

(13) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(14) Fizikî ortamda yapılan işlemlerde süre mesai saati sonunda biter.

BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİĞİN 5. MADDESİ

24.
ÜNİTE

UYAP'ın kullanılması: - Madde 5

(1) Bölge idare mahkemelerinin tüm birimleri ile idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin iş süreçlerindeki her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri, bu işlemlere ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemleri ile uyum ve işbirliği sağlanmış dış birimlerle yapılacak her türlü işlemler UYAP ortamında gerçekleştirilir.

(2) Başkan, üye, müdür ve diğer personel iş listesini günlük olarak kontrol etmek, yargılama ile idarî işlerin bulunduğu aşamanın gereklerini yerine getirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ile gerekli adli istatistiklerin üretilmesine esas bilgileri güvenilirlik, tutarlılık ve güncellik ilkelerine uygun olarak UYAP ortamına (**Değişik ibare:RG-13/5/2017-30065**) doğru, eksiksiz ve zamanında girmekle yükümlüdür.

(3) Fizikî olarak gelen ve gönderilen her türlü evrak, elektronik ortama aktarılarak UYAP'a kaydedilir ve ilgili birime gönderilir.

(4) Taraf ve vekilleri ile diğer ilgililer güvenli elektronik imza ile imzalamak suretiyle UYAP vasıtasıyla dairelere veya mahkemelere elektronik ortamda bilgi ve belge gönderebilirler.

(5) Gelen evraktan sorumlu personel, UYAP üzerinden mahkemelere gönderilen ve iş listesine düşen belgeleri derhal ilgili kişiye aktarır.

(6) Tutanak, belge ve kararlar elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan evrak UYAP kapsamındaki birimlere elektronik ortamda gönderilir. Ayrıca fizikî olarak gönderilmez.

(7) Teknik nedenlerle fizikî olarak düzenlenen belge veya kararlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhal elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları mahallinde saklanır, ayrıca fizikî olarak gönderilmez. Ancak, belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fizikî ortamda saklanır ve gerektiğinde fizikî olarak gönderilir.

(8) UYAP üzerinden hazırlanmış ve güvenli elektronik imza ile imzalanmış evrakın dış birimlere elektronik ortamda gönderilememesi hâlinde; belge veya kararın fizikî örneği alınır, güvenli elektronik imza ile imzalanmış aslının aynı olduğu belirtilerek **altı**; başkan, görevlendirildiği üye veya yazı işleri müdürü tarafından imzalanmak sureti ile gönderilir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter. Elektronik ortamda yapılacak işlemlerin, ertesi güne sarkmaması açısından saat 00:00'a kadar yapılması zorunludur.

(10) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'ta incelenebilir ve her türlü muhakeme işlemi yapılabilir.

(11) Fizikî ortamda yapılan işlemlerde süre mesai saati sonunda biter.

(12) Kullanıcı, kendi kullanıcı adı ile yapılan tüm işlemlerden sorumlu olup kullanıcı adı, her türlü şifre, parola ve elektronik imza cihazını başkaları ile paylaşamaz.

CEZA MUHALEMESİNDE SES VE GÖRÜNTÜ BİLİŞİM SİSTEMİNİN KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

25.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, soruşturma ve kovuşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme dinlenilmesine gerek görülen kişilerin Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi kullanılarak dinlenilmesi, kayda alınması, saklanması ile bunun için gerekli teknik altyapının kurulmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

b) Bilişim sistemi: Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi,

c) SEGBİS: UYAP Bilişim Sisteminde ses ve görüntünün aynı anda elektronik ortamda iletildiği, kaydedildiği ve saklandığı Ses ve Görüntü Bilişim Sistemini,

ç) SEGBİS yazılımı: UYAP Bilişim Sisteminde SEGBİS'in gerçekleştirilmesi için geliştirilen yazılımı,

ç) Talep eden makam: SEGBİS ile dinlemeyi talep eden Cumhuriyet savcılığı, hâkim ve mahkemeyi,

d) Talep edilen makam: SEGBİS ile dinleme talep edilen Cumhuriyet savcılığı, hâkim ve mahkemeyi,

e) UYAP Bilişim Sistemi: Adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Esaslar

Sistem için gerekli standartlar: –Madde 4

(1) Görüntü ile sesin aynı anda güvenli bir şekilde iletilmesi ve kaydedilebilmesi gerekir.

(2) Görüntü, ilgilinin yüz ifadelerini, vücut hareketlerini, tavır ve davranışlarını gözlemlemeye; ses, ilgilinin duygularını anlamaya ve söylediklerini anlaşılır şekilde dinlemeye imkân verecek nitelikte olur.

(3) Bilgi, belge ve delillerin elektronik ortamda anında iletilmesi gerekir.

Sistemin kurulması: –Madde 5

(1) Bakanlık, UYAP Bilişim Sistemi kapsamında SEGBİS'i kurar, işletir, geliştirir, bakım ve idamesini sağlar.

Kayıtların saklanması: –Madde 6

(1) SEGBİS ile elde edilen kayıtlar, nitelikli elektronik imza ile imzalanarak güvenli bir şekilde talep eden makam tarafından saklanır.

Yazılı tutanağa dönüştürme: –Madde 7

(1) SEGBİS ile elde edilen kayıtlar, ilgili mevzuatta öngörülen usule göre UYAP Bilişim Sisteminde yazılı tutanağa dönüştürülüp, elektronik imza ile imzalanır. Yazılı tutanağa dönüştürme işlemleri için yazılım veya donanım araçları kullanılabilir.

(2) Bu kayıtların tutanağa dönüştürülmesi işlemi; soruşturma aşamasında soruşturmayı yürüten Cumhuriyet başsavcılığı veya hâkim tarafından, kovuşturma aşamasında ise esas mahkemesince yapılır.

Kayıtların taraflara verilmesi ve izlenmesi: –Madde 8

(1) Ses ve görüntü kayıtları taraflara verilmez ancak yazılı tutanağa dönüştürülen kayıtlar kanunlarda öngörülen şartlara uygun olarak verilebilir.

(2) Talep veya itiraz halinde ses ve görüntü kayıtları, kanunlarda öngörülen şartlara uygun olarak soruşturma ve kovuşturma makamı gözetiminde ilgisine izletilebilir.

RESMÎ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

26.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda veya el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yapılan resmî yazışmalara ilişkin kuralları belirlemek, bilgi veya belge alışverişini, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütmek ve uygulama birliğini sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,

b) Arşiv imza: Kriptografik metodların zaman içerisinde koruyucu özelliğini yitirmesine karşı, periyodik olarak alınan zaman damgası ile korunan elektronik imzayı,

c) Belge: Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi,

ç) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yürütülen ve idarelerin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatındaki birimlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlandığı sistemi,

d) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve ilişki özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri

içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi,

e) Elektronik onay: Güvenli elektronik imza kullanılmayan durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını,

f) Elektronik ortam: EBYS içerisinde e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış belgelerin hazırlandığı, kayıt altına alındığı, saklandığı ve gönderildiği ortamı,

g) e-Yazışma Teknik Rehberi: Elektronik ortamda yapılacak resmî yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi,

ğ) Fiziksel ortam: Kâğıt ortamında yapılan işlemleri,

h) Form: Biçimli belgeyi,

ı) Format: Elektronik dosya türlerini,

i) Günlük rapor: EBYS'de yapılan ekleme, değiştirme, silme, arama, görüntüleme, gönderme ve alma gibi işlemlerin hangi EBYS elemanı üzerinde ve kim tarafından gerçekleştirildiği ile işlemin gerçekleştirildiği tarih ve saat bilgisini ihtiva eden kayıtları,

j) Güvenli elektronik imza: Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzayı,

k) İdare: Kamu kurum ve kuruluşlarını,

l) İmza sahibi: Güvenli elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan belgeyi el yazısıyla imzalayan gerçek kişiyi,

m) Kurumsal belge kayıt sistemi: Mevzuatı sebebiyle EBYS kullanamayan idare tarafından ya da "Çok Gizli" nitelikteki belgeler ile olağanüstü durumlarda hazırlanan belgelere sayı almak için kullanılan defter ve benzeri fiziksel veya EBYS harici tutulan elektronik kaydı,

n) Olağanüstü durum: Gerçekleşmesi hâlinde devleti veya kurumları olumsuz etkileyerek güvenlik zafiyeti oluşturabilecek veya uzun süreli elektrik kesintileri, donanım ve yazılım sorunları gibi teknik gerekçelerle

7201 SAYILI TEBLİGAT KANUNU

27.
ÜNİTE

7201 SAYILI KANUNU OKUYUCULARIMIZIN DAHA İYİ
KAVRAYABİLMESİ İÇİN TERİMSSEL İFADELER SÖZLÜ-
ĞÜ

Ahval: Davranışlar, olaylar

Cebrî İcra: Borcunu ödemesi için alınmış bir karar olduğu halde buna uymayan kişi için bu kararın yerine getirilmesi amacıyla ve yetkili kuruluşlarca zor kullanılarak yapılan yürütme

Celpname: Çağrı belgesi

Cumhuriyet Müddeiumumisi: Cumhuriyet Savcısı

Ecnebi: Yabancı

Husul: Olma, oluş, meydana gelme

Hülasa: Kısaca, fezleke

Hükmî: Tüzel

Hüviyet: Kimlik

İttıla: Bilgi edinme

İcra: Borçlunun alacaklıya karşı yapmak veya ödemekle yükümlü bulunduğu bir şeyi adlı bir kuruluş aracılığıyla yerine getirme

İfa: Bir işi yapma, yerine getirme, ödeme

İhtilaf: Ayrılık, aykırılık, uyuşmazlık

İhtiva: İçine alma, içirme

İmtina: Kaçınma, sakınma

İntişar: Yayılma

İnzibat: Sıkı düzen

İstimplak: Kamulaştırma

Kazaî: Hüküm vermeye ait

Mahfuz: Saklanmış, korunmuş

Mehil: Bir işin tamamlanması için tanınan ek süre

Merci: Başvurulacak yer veya mekân

Meriyet: Yürürlük

Mevkuf: Tutuklu

Mevrut: Gelen, gelmiş

Muamele: Davranış, davranma, işlem, yöntem

Mucip: Gerektiren

Mucibince: Gereğince

Muhasebat: Hesap işleri

Mukabil: Karşılıklı, bir şeye karşılık olarak yapılan

Mukim: İkamet eden

Muteber: İnanılır, güvenilir, değerli

Muttali: Öğrenmiş, bilgi edinmiş

Muvakkaten: Geçici olarak, az bir zaman süresince

Mücbir: Zorlayıcı

Müessese: Kurum

Mükellef: Yükümlü

Mümessil: Temsilci

Müraselat: Mektuplaşmalar

Müstacel: Acele

Müstaceliyet: İvedilik

Müstahdem: Odacı

Mütaallik: İlgili, ilişiği olan

Mütaakıb: Ardından gelen

Müteaddit: Birçok

Mütekabiliyet: Karşılıklılık

Nezinde: Huzurunda, gözetiminde

Re'sen: Kendiliğinden

Salahiyet: Yetki

Sair: Başka, öteki, diğer

Sarahat: Belginlik

Sarfınazar: Saymama, dikkate almama

Şerh: Ayırma, yorumlama

Şümülû: Kapsamlı

Taahhüt: Üstlenme

Taalluk: İlgî, ilinti

Tahaddüs: Ortaya çıkma

Talîk: Bir işin yapılmasını herhangi bir şarta bağlı tutma, erteleme

Tasdik: Onay, onaylama

TEBLİGAT KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK

28.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik; yargı mercileri, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile il özel idareleri, belediyeler, köy hükmî şahsiyetleri, barolar ve noterler tarafından yapılacak tüm tebligat işlemlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, Tebligat Kanununun 60 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Tebligatın Yapılması

Tebligatın yapılması: –Madde 4

(1) 2 nci maddede belirtilen merciler tarafından yapılacak tüm tebliğler, bu Yönetmelik hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü (PTT) veya memur vasıtasıyla yapılır.

Tebligatın memur vasıtasıyla yapılması:

–Madde 5

(1) Tebligatın;

- Kanunlarda özel hüküm bulunan hallerde,
- Gecikmesi halinde zarar doğabilecek işlerde,
- 2 nci maddede belirtilen ve aynı yerde bulunan merciler arasında ya da bu mercilerde bulunan kişilere,

yapılması durumunda, tebliğler kendi memurları veya mahalli mülki idare amirinin emriyle kolluk vasıtasıyla yaptırılır.

(2) Memur vasıtasıyla tebligat yaptırılmasını gerektiren sebep tebligat evrakında gösterilir.

(3) Kolluk vasıtasıyla tebligat yaptırılabilmesi için, tebliği çıkaran merciin, sebebini de belirtmek suretiyle mahalli mülki idare amirine müracaat etmesi gerekir. Mahalli mülki idare amirinin emri olmadan kolluğa gönderilen tebliğ evrakı gönderen mercie iade edilir.

(4) Zor kullanılmasını gerektiren veya soruşturma evresine ilişkin görevlerin kolluk tarafından yapılacağına dair olan hükümlerle bu Yönetmeliğin Yedinci Bölümünde yer alan özel hükümler saklıdır.

Ücret tarifesi: –Madde 6

(1) Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü, bu Yönetmeliğe göre yapacağı işlerden dolayı alacağı ücretleri ayrı bir tarifeye tespit eder.

Memur vasıtasıyla tebliğde zorunlu masraflar: –Madde 7

(1) Bu Yönetmelik gereğince memur vasıtasıyla yaptırılacak tebliğlerde, tebliğ yapana verilecek zorunlu masrafların miktarı, tebliğ yapılacak şahsın bulunduğu yerin uzaklığına göre, her mali yılbaşında, il idare kurullarınca, merkez ilçe ve bağlı ilçeler için ayrı ayrı tespit olunur.

(2) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 49 uncu maddesine göre tazminat alan memurlara, yaptıkları tebliğler için ödeme yapılmaz.

Ücret ve masrafların peşin ödenmesi:

–Madde 8

(1) Tebligatın yapılmasını isteyen, aksine bir hüküm bulunmadıkça 6 ncı madde gereğince hazırlanan tarifede belirtilen ücreti veya 7 nci madde gereğince verilecek zorunlu masrafları peşin olarak öder. Tebligat masrafları kesin olarak belirlenemez ise avans olarak alınır ve daha sonra mahsubu yapılarak bakiyesi iade edilir.

(2) Tebliği çıkaracak merci tarafından belirlenen süre içinde gerekli masrafın verilmemesi halinde talepten vazgeçilmiş sayılır. Haklı sebeplerden dolayı bu süreye uyulmaması halinde yeni bir süre verilir.

(3) Adli yardımdan faydalananların, birinci fıkraya gereğince vermeleri gereken ücret veya masraflar, ileride

ELEKTRONİK TEBLİGAT YÖNETMELİĞİ

29.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, elektronik ortamda yapılacak tebligata ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merciler tarafından Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT) vasıtasıyla yapılacak elektronik tebligata ilişkin hususları kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, Tebligat Kanununun 7/a maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Adalet Bakanlığı,

b) Delil kaydı: Tebligatın; tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merciden Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) tarafından teslim alındığına, muhatabın elektronik tebligat adresine ulaştığına, okunduğuna ve usulen tebliğ edilmiş sayıldığına dair üretilen ve elektronik sertifika ile imzalanmış kayıtları,

c) Elektronik sertifika: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 9 uncu maddesinde nitelikleri belirtilen nitelikli elektronik sertifikayı,

ç) Elektronik tebligat: Tebligat Kanunu ve bu Yönetmeliğe uygun olarak elektronik ortamda yapılan tebligatı,

d) Elektronik tebligat adresi: PTT tarafından, gerçek kişiler için kimlik bilgileri, tüzel kişiler için ise tabi oldukları sistem bilgileri esas alınmak suretiyle tek ve benzersiz şekilde oluşturulan ve UETS'ye kaydedilen tebligat adresini,

e) Elektronik tebligat mesajı: Tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merci tarafından güvenli elektronik imza veya elektronik sertifikayla imzalanmış, tebliğ edilecek içerik, ekli dokümanlar ve tebliğ için gerekli muhatap bilgilerinden oluşan elektronik iletiyi,

f) Güvenli elektronik imza: 5070 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde nitelikleri belirtilen güvenli elektronik imzayı,

g) İşlem kaydı: PTT tarafından elektronik tebligat hizmetinin verilmesi esnasında meydana gelen ve mevzuat gereği kaydının tutulması zorunlu olan tüm bilişim sistemi işlem kayıtlarını,

ğ) Muhatap: Elektronik tebligat alıcısı gerçek veya tüzel kişiyi,

h) PTT: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini,

ı) Tebligat çıkarmaya yetkili makam ve merci: Tebligat Kanunu uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili merci, idare, kurum, kuruluş ve kişileri,

i) UETS: Tebligat Kanunu ve bu Yönetmelik uyarınca yapılan elektronik tebligat işlemlerini yürütmek amacıyla PTT tarafından kurulan, işletilen ve güvenliği sağlanan sistemi,

j) Zaman damgası: 5070 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde tanımlanan zaman damgasını,

k) e-Devlet Kapısı: (Ek:RG-29/11/2023-32384) e-Devlet hizmetlerinin son kullanıcıya farklı erişim kanallarından tek noktadan bütünlük olarak sunulduğu ortak elektronik platformu,

ifade eder.

İlkeler: –Madde 4

(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki ilkeler göz önüne alınır:

a) Teslim, bilgilendirme ve belgelendirmenin sağlanması.

b) Bilgi güvenliğinin sağlanması.

c) Kişisel verilerin korunması.

ç) Entegrasyon ve işbirliğinin sağlanması.

d) Hizmet kalitesinin sağlanması.

e) Ulusal ve uluslararası standartların sağlanması.

4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU KISMİ

30.
ÜNİTE

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun başlangıç hükümleri - 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 1. kitap 1. kısım 1. bölüm, 2. bölüm - 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 4. kitap 1. kısım, 1. bölüm (TMK 683, 684, 685, 686, 687. maddeleri)

BAŞLANGIÇ

Hukukun uygulanması ve kaynakları:

-Madde 1

Kanun, sözüyle ve özüyle değiştiği bütün konularda uygulanır.

Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.

Hâkim, karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

I. Dürüst davranma: -Madde 2

Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır.

Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz.

II. İyiniyet: -Madde 3

Kanunun iyiniyete hukukî bir sonuç bağladığı durumlarda, **asıl** olan iyiniyetin varlığıdır.

Ancak, durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse iyiniyet iddiasında bulunamaz.

III. Hâkimin takdir yetkisi: -Madde 4

Kanunun takdir yetkisi tanıdığı veya durumun gereklerini ya da haklı sebepleri göz önünde tutmayı emrettiği konularda hâkim, hukuka ve hakkaniyete göre karar verir.

C. Genel nitelikli hükümler: -Madde 5

Bu Kanun ve Borçlar Kanununun genel nitelikli hükümleri, uygun düştüğü ölçüde tüm özel hukuk ilişkilerine uygulanır.

D. İspat kuralları

I. İspat yükü: -Madde 6

Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür.

II. Resmî belgelerle ispat: -Madde 7

Resmî sicil ve senetler, belgeledikleri olguların doğruluğuna kanıt oluşturur.

Bunların içeriğinin doğru olmadığını ispatı, kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça, her hangi bir şekle bağlı değildir.

BİRİNCİ KİTAP KİŞİLER HUKUKU

BİRİNCİ KISIM GERÇEK KİŞİLER

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİLİK

A. Genel olarak

I. Hak ehliyeti: -Madde 8

Her insanın hak ehliyeti vardır.

Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler.

II. Fiil ehliyeti

1. Kapsamı: -Madde 9

Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edebilir ve borç altına girebilir.

2. Koşulları

a. Genel olarak: -Madde 10

Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU (1.KİTAP)

31.
ÜNİTE

BİRİNCİ KİTAP Genel Hükümler

BİRİNCİ KISIM Temel İlkeler, Tanımlar ve Uygulama Alanı

BİRİNCİ BÖLÜM Temel İlkeler ve Tanımlar

Ceza Kanununun amacı: –Madde 1

(1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunîlik ilkesi: –Madde 2

(1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi:

–Madde 3

(1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenir.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Kanunun bağlayıcılığı: –Madde 4

(1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

(2) (Mülga : 29/6/2005 – 5377/1 md.)

Özel kanunlarla ilişki: –Madde 5

(1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Tanımlar: –Madde 6

(1) Ceza kanunlarının uygulanmasında;

a) Vatandaş deyiminden; fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişi,

b) Çocuk deyiminden; henüz **onsekiz yaşını** doldurmamış kişi,

c) Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,

d) Yargı görevi yapan deyiminden; yüksek mahkemeler, adli ve idari mahkemeler üye ve hakimleri ile Cumhuriyet savcısı ve avukatlar,

e) Gece vakti deyiminden; güneşin batmasından **bir saat** sonra başlayan ve doğmasından **bir saat** evvel kadar devam eden zaman süresi,

f) Silah deyiminden;

1. Ateşli silahlar,

2. Patlayıcı maddeler,

3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,

4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,

5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler,

g) Basın ve yayın yolu ile deyiminden; her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim aracıyla yapılan yayınlar,

h) İhtiyadi suçlu deyiminden; kasıtlı bir suçun temel şeklini ya da daha ağır veya **daha az** cezayı gerektiren nitelikli şekillerini **bir yıl** içinde ve farklı zamanlarda ikiden fazla işleyen kişi,

2577 SAYILI İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU (BİRİNCİ BÖLÜM)

32.
ÜNİTE

BİRİNCİ KİTAP Genel Hükümler

BİRİNCİ KISIM Temel İlkeler, Tanımlar ve Uygulama Alanı

BİRİNCİ BÖLÜM Temel İlkeler ve Tanımlar

Ceza Kanununun amacı: –Madde 1

(1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunîlik ilkesi: –Madde 2

(1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi:

–Madde 3

(1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenir.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Kanunun bağlayıcılığı: –Madde 4

(1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

(2) (Mülga : 29/6/2005 – 5377/1 md.)

Özel kanunlarla ilişki: –Madde 5

(1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Tanımlar: –Madde 6

(1) Ceza kanunlarının uygulanmasında;

a) Vatandaş deyiminden; fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişi,

b) Çocuk deyiminden; henüz **onsekiz yaşını** doldurmamış kişi,

c) Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,

d) Yargı görevi yapan deyiminden; yüksek mahkemeler, adli ve idari mahkemeler üye ve hakimleri ile Cumhuriyet savcısı ve avukatlar,

e) Gece vakti deyiminden; güneşin batmasından **bir saat** sonra başlayan ve doğmasından **bir saat** evvela kadar devam eden zaman süresi,

f) Silah deyiminden;

1. Ateşli silahlar,

2. Patlayıcı maddeler,

3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,

4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,

5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler,

g) Basın ve yayın yolu ile deyiminden; her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim aracıyla yapılan yayınlar,

h) İhtiyadi suçlu deyiminden; kasıtlı bir suçun temel şeklini ya da daha ağır veya **daha az** cezayı gerektiren nitelikli şekillerini **bir yıl** içinde ve farklı zamanlarda ikiden fazla işleyen kişi,

ADALET BAKANLIĞI DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ

33.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, disiplin âmirlerinin tâyin ve tespiti, disiplin kurullarının kuruluş, işleyiş ve çalışmaları ile disiplin soruşturmalarına ilişkin usûl ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik hükümleri, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılar dışında kalan Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtlarında görevli memurlar ile sözleşmeli personel hakkında uygulanır.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 134 üncü maddesine ve 24/10/1982 tarihli ve 17848 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Disiplin Kurulları ve Disiplin Âmirleri Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Atamaya yetkili âmir: Adalet Bakanını,
- b) Bakan: Adalet Bakanını,
- c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- ç) Disiplin âmiri: Yönetmeliğe ekli cetvelde disiplin âmiri olarak gösterilen kişileri,
- d) Komisyon disiplin kurulu: Bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri adalet komisyonları ile adlî yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarını,
- e) (Değişik:RG-15/5/2019-30775) Bakan Yardımcısı: Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcısını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Disiplin Âmirleri ve Disiplin Kurullarının Görev ve Yetkileri

Disiplin cezaları: –Madde 5

(1) Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâller ile öngörülen disiplin cezaları yönünden 657 sayılı Kanunun 125 inci maddesi uygulanır.

Disiplin âmirleri: –Madde 6

(1) Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında çalışan personele uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları Ek Cetvel’de gösterilen yetkili disiplin âmirleri tarafından verilir.

(2) Cetvelde disiplin âmiri olarak tespit edilen unvanlara ait görevleri yetki ile veya vekâleten yürütenler de bu görevi yürüttükleri sürece disiplin âmirliği yetkisine sahiptir.

(3) Cetvelde gösterilen disiplin âmiri unvanını taşıyan birden fazla kişi olması durumunda, yapılan iş bölümüne göre ilgili olan, ilgili birden fazla ise kıdemli olan disiplin âmirliği yetkisini kullanır.

Üst disiplin âmirleri: –Madde 7

(1) Bakan, Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarında görevli bütün memurların üst disiplin âmiridir.

(2) (Değişik:RG-15/5/2019-30775) İlgili Bakan Yardımcısı, Bakanlık merkez teşkilâtında görevli bütün memurların Bakandan sonra gelen üst disiplin âmiridir.

(3) Bakanlığın birim âmirleri ile bağlı kuruluşların âmirleri, birimlerindeki bütün personelin diğer disiplin âmirlerine göre üst disiplin âmiridir.

(4) Üst disiplin âmirleri, bu sıfatla hâiz oldukları yetkileri her derecedeki memur hakkında doğrudan kullanabilirler.

Disiplin cezası vermeye yetkili âmir ve kurullar: –Madde 8

(1) Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları, 10 uncu maddenin üçüncü fıkrasındaki hâl dışında bu Yönetmeliğe ekli cetvelde belirtilen disiplin âmirlerinden biri tarafından verilir.

5271 SAYILI CEZA MUHAKEMESİ KANUNU (KISMİ)

34.
ÜNİTE

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 1. kitap, 1. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm, 3. bölüm, 4. bölüm; 2. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm; 3. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm; 4. kısım; 5. kısım; 6. kısım, 3. kitap, 1. kısım, 2. bölüm, 3. bölüm, 5. bölüm, 2. kısım, 1. bölüm, 3. bölüm; 5. kitap, 2. kısım, 1. bölüm; 6. kitap, 1. kısım, 2. kısım, 3. kısım 1. bölüm, 2. bölüm; 7. kitap 1. Kısım

BİRİNCİ KİTAP Genel Hükümler

BİRİNCİ KISIM Kapsam, Tanımlar, Görev ve Yetki

BİRİNCİ BÖLÜM Kapsam ve Tanımlar

Kanunun kapsamı : –Madde 1

(1) Bu Kanun, ceza muhakemesinin nasıl yapılacağı hususundaki kurallar ile bu sürece katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülüklerini düzenler.

Tanımlar: –Madde 2

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Şüpheli: Soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiyi,

b) Sanık: Kovuşturmanın başlamasından itibaren hükmün kesinleşmesine kadar, suç şüphesi altında bulunan kişiyi,

c) Müdafî: Şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukatı,

d) Vekil: Katılan, suçtan zarar gören veya malen sorumlu kişiyi ceza muhakemesinde temsil eden avukatı,

e) Soruşturma: Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi,

f) Kovuşturma: İddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi,

g) İfade alma: Şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesini,

h) Sorgu: Şüpheli veya sanığın hâkim veya mahkeme tarafından soruşturma veya kovuşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesini,

i) Malen sorumlu: Yargılama konusu için hükme bağlanması ve bunun kesinleşmesinden sonra, maddî ve malî sorumluluk taşıyarak hükmün sonuçlarından etkilenecek veya bunlara katılacak kişiyi,

j) Suçüstü:

1. İşlenmekte olan suç,

2. Henüz işlenmiş olan fiil ile fiilin işlenmesinden hemen sonra kolluk, suçtan zarar gören veya başkaları tarafından takip edilerek yakalanan kişinin işlediği suç,

3. Fiilin pek az önce işlendiğini gösteren eşya veya delille yakalanan kimsenin işlediği suç,

k) Toplu suç: Aralarında iştirak iradesi bulunmasa da üç veya **daha fazla** kişi tarafından işlenen suç,

l) Disiplin hapsi: Kısmî bir düzeni korumak amacıyla yaptırım altına alınmış olan fiil dolayısıyla verilen, seçenek yaptırımlara çevrilemeyen, önödeme uygulanamayan, tekerrüre esas olmayan, şartla salıverilme hükümleri uygulanamayan, ertelenemeyen ve adli sicil kayıtlarına geçirilmeyen hapsi,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Görev

Görev: –Madde 3

(1) Mahkemelerin görevleri kanunla belirlenir.

(2) (Ek: 26/6/2009 – 5918/6 md.;Mülga: 2/7/2018-KHK/700/159 md.)

Re'sen görev kararı ve görevde uyuşmazlık: –Madde 4

(1) Davaya bakan mahkeme, görevli olup olmadığına kovuşturma evresinin her aşamasında re'sen karar verebilir. 6 ncı madde hükmü saklıdır.

492 SAYILI HARÇLAR KANUNU

35. ÜNİTE

492 sayılı Harçlar Kanununun 1. kısmı, 3. kısmı

Kanunun şümulü: –Madde 1

Bu kanuna göre alınacak harçlar aşağıda gösterilmiştir:

1. Yargı harçları,
2. Noter harçları,
3. (Değişik: 21/1/1982 - 2588/1 md.) Vergi Yargısı Harçları,
4. Tapu ve Kadastro harçları,
5. Konsolosluk harçları,
6. Pasaport, ikamet tezkeresi, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları,
7. Gemi ve liman harçları,
8. İmtiyazname, ruhsatname ve diploma harçları,
9. Trafik harçları.

BİRİNCİ KISIM Yargı Harçları

BİRİNCİ BÖLÜM Mükellefiyet

Mevzuu: –Madde 2

Yargı işlemlerinden bu kanuna bağlı (1) sayılı tarifede yazılı olanları, yargı harçlarına tabidir.

Ceza mahkemelerinde şahsi hukuka ait hakların hüküm altına alınması halinde de, celse harçları hariç olmak üzere (1) sayılı tarifeye göre harç alınır.

Hakem kararları: –Madde 3

Hakem kararlarının infazı lazım geldiğine dair mahkeme başkanı veya hakim tarafından verilen şerhlerden, hakem kararının mahiyetine göre, karar ve ilam harcı alınır.

Yabancı hakem kararları ile, kanun gereğince tahkim yolu ile halli mecburi olan davalardan da aynı suretle harç alınır.

Yabancı mahkeme ilamları: –Madde 4

Yabancı bir mahkeme tarafından verilen ilamların tenfizi için açılacak davalardan, bu ilamlarda hükmolünmüş

şeyin değeri, nevi ve mahiyetine göre (1) sayılı tarife gereğince harç alınır.

Bölge idare mahkemeleri ile Danıştay işlemleri: –Madde 5

Bölge İdare Mahkemeleri ile Danıştay'da açılacak davalardan (1) sayılı tarife gereğince harç alınır.

Ancak, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezalarla ilgili olup Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay'ın görevi içinde bulunan işlemler (3) sayılı tarifeye göre harça tabidir.

Karşılık davalar ve davaya müdahale: –Madde 6

Karşılık davalar, müstakil davalar gibi harça tabidir.

Davaya müdahale eden kimse, kanun yollarına müra-caat ederse iltihak ettiği taraftan alınan harça eşit harcı ödemek mecburiyetindedir.

Yeniden harç alınması: –Madde 7

Muameleden kaldırılan dosya, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda belirtilen süre içinde yenilenmediği takdirde, davanın görülebilmesi yeniden harç verilmesine bağlıdır.

Hükmün bozulması: –Madde 8

Bir hükmün bozulmasını müteakip verilecek hükümlerden yeni bir hüküm gibi karar ve ilam harcı alınır ve bozulan hükümden evvelce alınmış olan karar ve ilam harcı, müteakip hükme ait harçdan mahsup olunur.

Tashihi karar: –Madde 9

Tashihi karar talebinin kabulü üzerine temyiz olunan hüküm tasdik edilirse, temyiz olunan hükümden alınmış olunan harç kadar yeniden harç alınır.

İadei muhakeme: –Madde 10

İadei muhakemenin kabulü üzerine cereyan edecek davalar, yeni davalar gibi harça tabidir. İadei muhakeme talebinde bulunan neticede haklı çıkarsa evvelce alınan harç mahsup edilir.

BÖLGE ADLİYE VE ADLÎ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İDARÎ VE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK

36.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, bölge adliye mahkemesi başkanlığı, başkanlar kurulu, daireleri, Cumhuriyet başsavcılığı ve adalet komisyonu ile adli yargı ilk derece mahkemesi, hâkimliği, Cumhuriyet başsavcılığı ve adalet komisyonunun idarî işlemleriyle, yargılama ve yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesine dair usul ve esasları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, bölge adliye mahkemesi başkanlığı, başkanlar kurulu, daireleri, Cumhuriyet başsavcılığı ve adalet komisyonu ile adli yargı ilk derece mahkemesi, hâkimliği, Cumhuriyet başsavcılığı ve adalet komisyonu ile müdürlüklerde tutulacak kayıtlar, kartonlar, yapılacak idarî işlemler, yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesi ve bu işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına dair usul ve esaslar ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun uygulama alanını kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Adliye Bilgilendirme Sistemi: Duruşmaların başlama saatlerini, taraf bilgilerini, duruşmanın yapıldığı yapılmadığı gibi bilgileri duruşması olan vatandaşlara ve avukatlara duyurulmasını sağlayan sistemi,

b) Avukat Bilgi Sistemi: Avukatların internet üzerinden UYAP'a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemi,

c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

ç) Başkan: İlgisine göre, bölge adliye mahkemesi, bölge adliye mahkemesi başkanlar kurulu, bölge adliye mahkemesi adalet komisyonu, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu, ağır ceza mahkemesi, asliye ticaret mahkemesi başkanını,

d) Başkanlar kurulu: Bölge adliye mahkemesi başkanlar kurulunu,

e) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan her türlü veriyi,

f) Bilirkişi Bilgi Sistemi: Bilirkişilerin internet üzerinden UYAP'a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemi,

g) Bilişim sistemi: Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi,

ğ) Bölge adliye mahkemesi: Adli yargı ikinci derece mahkemesini,

h) Daire: Bölge adliye mahkemesi ceza veya hukuk dairesini,

ı) Daire başkanı: Bölge adliye mahkemesi ceza veya hukuk daire başkanını,

i) Dış birim: UYAP'a dâhil olmayan kamu kurumları ile özel kuruluşları,

j) Dosya kapak bilgileri: Soruşturma evresinde; soruşturma, esas, iddianame ve karar numarasını, birim adını, tarafların sıfat ve kimlik bilgilerini, dosya durumunu, suçun türü, tarihi ve yeri ile karar türü ve tarihini, kovuşturma evresinde; esas ve karar numarasını, birim adını, tarafların sıfat ve kimlik bilgilerini, dosya durumunu, suçun türü, tarihi ve yeri ile karar türü ve tarihini, hukuk mahkemesi ile bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı, hukuk ve ceza daireleri dosyalarında ise, esas ve karar numarasını, birim adını, tarafların sıfat ve kimlik bilgilerini, dosya durumunu, suçun, davanın türü, tarihi ve yeri ile karar türü ve tarihini,

k) Elektronik ortam: Bilişim sistemi ve bilişim ağından oluşan toplam ortamı,

BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN İDARİ İŞLER İLE YAZI İŞLERİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

37.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmelik, bölge idare mahkemesi başkanlığı, başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi dairesi, idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemesi adalet komisyonunun idari işleriyle yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesi usul ve esaslarını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, bölge idare mahkemesi başkanlığı, başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi dairesi, idare mahkemeleri, vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerde tutulacak kayıtlar, yapılacak idarî işler ve yazı işlerinin tüm işlemleri ile bu işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 6/1/1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Avukat Bilgi Sistemi: Avukatların internet üzerinden UYAP'a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemi,

b) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

c) Başkan: Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanını,

ç) Başkanlar Kurulu: Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunu,

d) Bilirkişi Bilgi Sistemi: Bilirkişilerin internet üzerinden UYAP'a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemi,

e) Bilişim sistemi: Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi,

f) Bölge idare mahkemesi: İdari yargı ikinci derece mahkemelerini,

g) Daire: Bölge idare mahkemesi dairesini,

ğ) Daire başkanı: Bölge idare mahkemesi daire başkanı,

h) Dış birim: UYAP sistemine dâhil olmayan kamu kurumları ve özel kuruluşları,

ı) Dizi pusulası: Dava dosyasının fizikî olarak diğer bir mahkemeye veya birime gönderilmesi gerektiğinde dosya içerisindeki her türlü belgenin tarih ve sıra numarası ile niteliğini gösteren pusulayı,

i) Dosya kapak bilgileri: Bölge idare mahkemesi, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi dava dosyasında esas ve karar numarasını, birim adını, tarafların sıfat ve kimlik bilgilerini, dosya durumunu, davanın türü, tarihi ve yeri ile karar türü ve tarihini,

j) Elektronik ortam: Bilişim sistemi ve bilişim ağından oluşan toplam ortamı,

k) Erişim: Bir bilişim sistemine bağlanarak kullanım imkânı kazanılmasını,

l) Güvenli elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununda düzenlenen güvenli elektronik imzayı,

m) Kanun: 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununu,

n) Kayıt: Fizikî veya elektronik ortamda üretilen ya da bu ortama aktarılan veya taşınan, bilgi, belge ve verinin saklanması,

o) Kimlik bilgileri: Kişinin adı, soyadı, doğum tarihi, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, yabancı ise uyruğu, adı, soyadı, doğum tarihi, anne ve baba adı, varsa yabancı kimlik numarası ve pasaport numarasını,

ö) Komisyon: Bölge idare mahkemesi adalet komisyonunu,

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

38.
ÜNİTE

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 1. kısım, 1. bölüm, 4. bölüm 1. ayırım, 4. ayırım, 6. bölüm; 2. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm; 3. kısım 1. bölüm, 2. bölüm, 3. bölüm, 4. bölüm, 5. bölüm, 2. ayırım; 4. kısım, 5. bölüm; 5. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm, 3. bölüm; 7. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm; 8. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm; 10. kısım, 1. bölüm, 2. bölüm

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesi

BİRİNCİ AYIRIM Görev

Görevin belirlenmesi ve niteliği: –Madde 1

(1) Mahkemelerin görevi, ancak kanunla düzenlenir. Göreve ilişkin kurallar, kamu düzenindedir.

Asliye hukuk mahkemelerinin görevi: –Madde 2

(1) Dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadıkça asliye hukuk mahkemesidir.

(2) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda aksine düzenleme bulunmadıkça, asliye hukuk mahkemesi diğer dava ve işler bakımından da görevlidir.

Ölüm veya vücut bütünlüğünün yitirilmesinden doğan zararların tazmini davalarında görev: –Madde 3

(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 16/2/2012 tarihli ve E.: 2011/35, K.: 2012/23 sayılı Kararı ile.)

Sulh hukuk mahkemelerinin görevi: –Madde 4

(1) Sulh hukuk mahkemeleri, dava konusunun değer veya tutarına bakılmaksızın;

a) Kiralanan taşınmazların, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre ilamsız icra yoluyla

tahliyesine ilişkin hükümler ayrı olmak üzere, kira ilişkisinden doğan alacak davaları da dâhil olmak üzere tüm uyuşmazlıkları konu alan davalar ile bu davalara karşı açılan davaları,

b) Taşınır ve taşınmaz mal veya hakkın paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin davaları,

c) Taşınır ve taşınmaz mallarda, sadece zilyetliğin korunmasına yönelik olan davaları,

ç) Bu Kanun ile diğer kanunların, sulh hukuk mahkemesi veya sulh hukuk hâkimini görevlendirdiği davaları, görürler.

İKİNCİ AYIRIM Yetki

Genel kural: –Madde 5

(1) Mahkemelerin yetkisi, diğer kanunlarda yer alan yetkiye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, bu Kanundaki hükümlere tabidir.

Genel yetkili mahkeme: –Madde 6

(1) Genel yetkili mahkeme, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesidir.

(2) Yerleşim yeri, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre belirlenir.

Davalının birden fazla olması hâlinde yetki: –Madde 7

(1) Davalı birden fazla ise dava, bunlardan birinin yerleşim yeri mahkemesinde açılabilir. Ancak, dava sebebine göre kanunda, davalıların tamamı hakkında ortak yetkiyi taşıyan bir mahkeme belirtilmişse, davaya o yer mahkemesinde bakılır.

(2) Birden fazla davalının bulunduğu hâllerde, davanın, davalılardan birini sırf kendi yerleşim yeri mahkemesinden başka bir mahkemeye getirmek amacıyla açıldığı, deliller veya belirtilerle anlaşılırsa, mahkeme, ilgili davalının itirazı üzerine, onun hakkındaki davayı ayırarak yetkisizlik kararı verir.

5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN

39.
ÜNİTE

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 1. kitabının 1. kısmı, 2. kısmının 1. bölümü, 3. bölümü, 4. bölüm (madde 20); 2. kitap, 1. kısım, 1. Bölüm

BİRİNCİ KİTAP
Amaç ve Temel İlkeler, Hapis Cezası ve Güvenlik Tedbirleri

BİRİNCİ KISIM
Amaç ve Temel İlkeler

BİRİNCİ BÖLÜM
Kanunun Amacı

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM
Temel İlkeler

İnfazda temel ilke: –Madde 2

(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır.

(2) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.

İnfazda temel amaç: –Madde 3

(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.

İnfazın koşulu: –Madde 4

(1) Mahkûmiyet hükümleri kesinleşmedikçe infaz olunamaz.

İnfazın dayanakları ve kimin tarafından izleneceği: –Madde 5

(1) Mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı cezaya ilişkin hükmü Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Bu hükme göre cezanın infazı Cumhuriyet savcısı tarafından izlenir ve denetlenir.

İKİNCİ KISIM
Hapis Cezaları ve Güvenlik Tedbirleri

BİRİNCİ BÖLÜM
Hapis Cezaları ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazında Gözetilecek İlkeler

Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler (1): –Madde 6

(1) Hapis cezalarının infaz rejimi, aşağıda gösterilen temel ilkelere dayalı olarak düzenlenir:

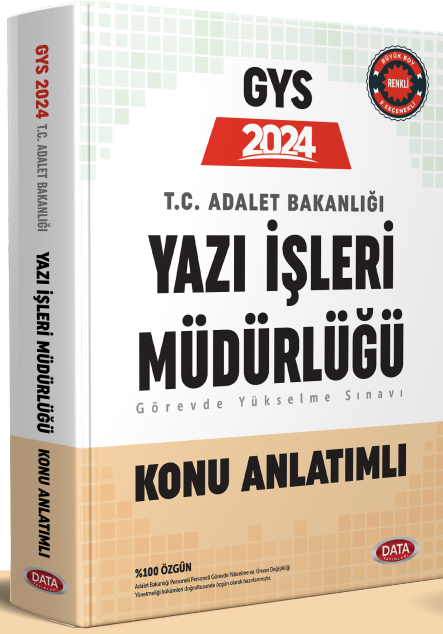
a) Hükümlüler ceza infaz kurumlarında güvenli bir biçimde ve kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen, güvenlik ve disiplin çerçevesinde tutulurlar.

b) Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin düzenli bir yaşam sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektirilir. Hükümlülerin, Anayasada yer alan diğer hakları, infazın temel amaçları saklı kalmak üzere, bu Kanunda öngörülen kurallar uyarınca kısıtlanabilir.

c) Cezanın infazında hükümlünün iyileştirilmesi hususunda mümkün olan araç ve olanaklar kullanılır. Hükümlünün kanun (...) (1) ve yönetmeliklerle tanınmış haklarının dokunulmazlığını sağlamak üzere cezanın infazında ve iyileştirme çabalarında kanunîlik ve hukuka uygunluk ilkeleri esas alınır.

d) İyileştirmeye gereksinimleri olmadığı saptanan hükümlülere ilişkin infaz rejiminde, bu hükümlülerin kişilikleriyle orantılı bireyselleştirilmiş programlara yer

DATA YAYINLARI

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

ISBN 978-625-7951-64-7

9 786257 195164